

Program rozvoje městyse Hvězdlice na období 2020-2027

Městys Hvězdlice
Nové Hvězdlice 72
683 41 Hvězdlice

Obsah

Úvod	3
ANALYTICKÁ ČÁST	4
1. Území	6
2. Obyvatelstvo	8
3. Hospodářství	14
4. Infrastruktura	20
5. Vybavenost	24
6. Životní prostředí	31
7. Správa obce	33
8. SWOT analýza	35
NÁVRHOVÁ ČÁST	37
9. Strategická vize	37
10. Cíle, opatření a aktivity	37
11. Podpora realizace programu	40

ÚVOD

Program rozvoje obce je základním plánovacím dokumentem obce, zakotveným v zákoně č. 128/2000 Sb., o obcích. Jde o hlavní nástroj řízení rozvoje obce. Jeho smyslem je na základě popisu situace v obci formulovat představy o budoucnosti obce včetně navržení aktivit, které pomůžou tyto představy dosáhnout. Program rozvoje také přispívá k tomu, aby obec efektivněji využívala finanční prostředky z vlastního rozpočtu i dostupné dotace.

Program rozvoje městyse Hvězdlice na období 2020–2027 byl zpracován koncem roku 2020 dle Metodiky tvorby Programu rozvoje obce. Vycházel z analýzy současné situace v městyse, jeho dílčích potřeb a zvolených budoucích priorit. A také z toho, jak se v uplynulém období dařilo naplňovat cíle dokumentu Plán rozvoje městyse Hvězdlice na období 2015–2020.

Zpracovatelem programu rozvoje městyse Hvězdlice byli starosta městyse Ing. Zdeněk Tejkal a CSS SO Mezihoří.

Program byl schválen zastupitelstvem městyse Hvězdlice dne 7.12. 2020, usnesením č. 11/7/2020.

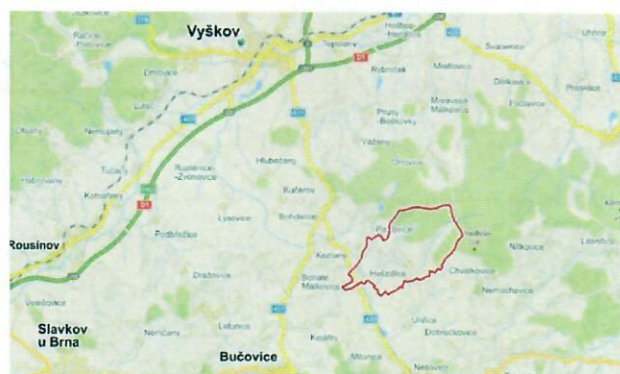
ANALYTICKÁ ČÁST

Základní charakteristika obce:

Název:	Městys Hvězdlice
Status:	městys
Adresa obecního úřadu:	Nové Hvězdlice 72, Hvězdlice, 683 41 Bohdalice
Obec s rozšířenou působností:	Vyškov
ZUJ (kód obce)::	593087
Obec (LAU 2, NUTS 5):	CZ0646593087
Okres (LAU 1, NUTS 4):	Vyškov (CZ0646)
Kraj (NUTS 3):	Jihomoravský (CZ064)
Počet částí obce:	2
Počet obyvatel:	566 (k 1.1.2020)
Katastrální plocha (ha):	1139,6
Nadmořská výška (m n.m.):	313
První písemná zpráva (rok):	1263

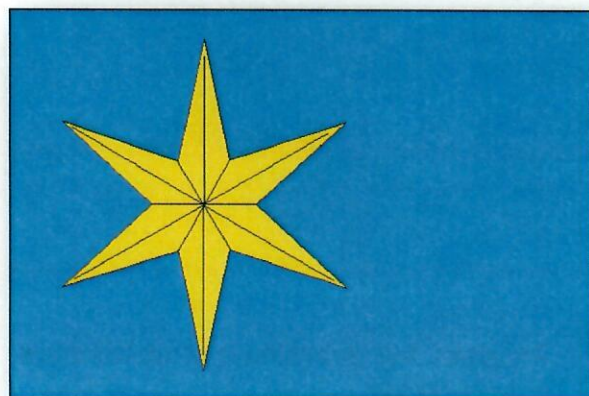

Zdroj: Wikipedie

Zdroj: mapy.cz

Znak a vlajka městysu Hvězdlice:

Vlajka městysu představuje modrý list se žlutou šesticípou hvězdou v žerďové části. Poměr šířky k délce listu je 2:3

Další popisné a statistické údaje

Charakter sídla:	obec
Počet částí obce:	2
Počet katastrů:	2
Celková výměra:	1139,6 ha
Počet obyvatel k 1.1.2020:	566
Z toho:	muži: 272
	ženy: 294 podíl žen: 51,9%
	v produktivním věku: 323
Průměrný věk:	47,2
Hustota osídlení:	49,67 obyv./km ²
Poloha:	Obec vznikla r.1964 sloučením Starých a Nových Hvězdlic s osadou Zdravá Voda, hist. status městyse obnoven r. 2006. Městys leží 15 km jihovýchodně od Vyškova a 8 km severovýchodně od Bučovic. V současnosti je městys součástí Svazku obcí Mezihoří a MAS Vyškovsko.
Kulturní památky:	barokní kostel sv. Jakuba staršího a evangelisty Matouše v Nových Hvězdlicích filiální kostel Sv.Cyrila a Metoděje (pův. Všech svatých) ve Starých Hvězdlicích kříž na hrobě faráře Anselma Ignáce Lihna tvrziště zámek fara socha sv. Floriána sousoší sv. Augustina socha sv. Jana Nepomuckého s kapličkou pomník padlých z 1. světové války hraniční kámen z roku 1598
Stavební úřad:	Vyškov
Matrika:	Hvězdlice
Pověřená obec:	Vyškov
Počet ekonomických subjektů:	114
Neziskové organizace působící v obci:	SK Hvězdlice SDH Nové Hvězdlice SDH Staré Hvězdlice Spolek Slovan Spolek Staré Hvězdlice MS Hvězdlice Český svaz včelařů, ZO Chvalkovice OS Podluží
Občanská vybavenost:	
Veřejný vodovod:	ANO
Kanalizace s napojením na ČOV:	částečná, část obce připojena na ČOV Domova Hvězda
Plynofikace:	ANO
Skládka tuh. domov. odpadu:	NE
Základní škola:	NE
Mateřská škola:	ANO
Sportovní areály:	ANO
Cyklotrasy, hipotrasy:	ANO
Územně plánovací dokumentace:	Územní plán obce (2010)

1. Území

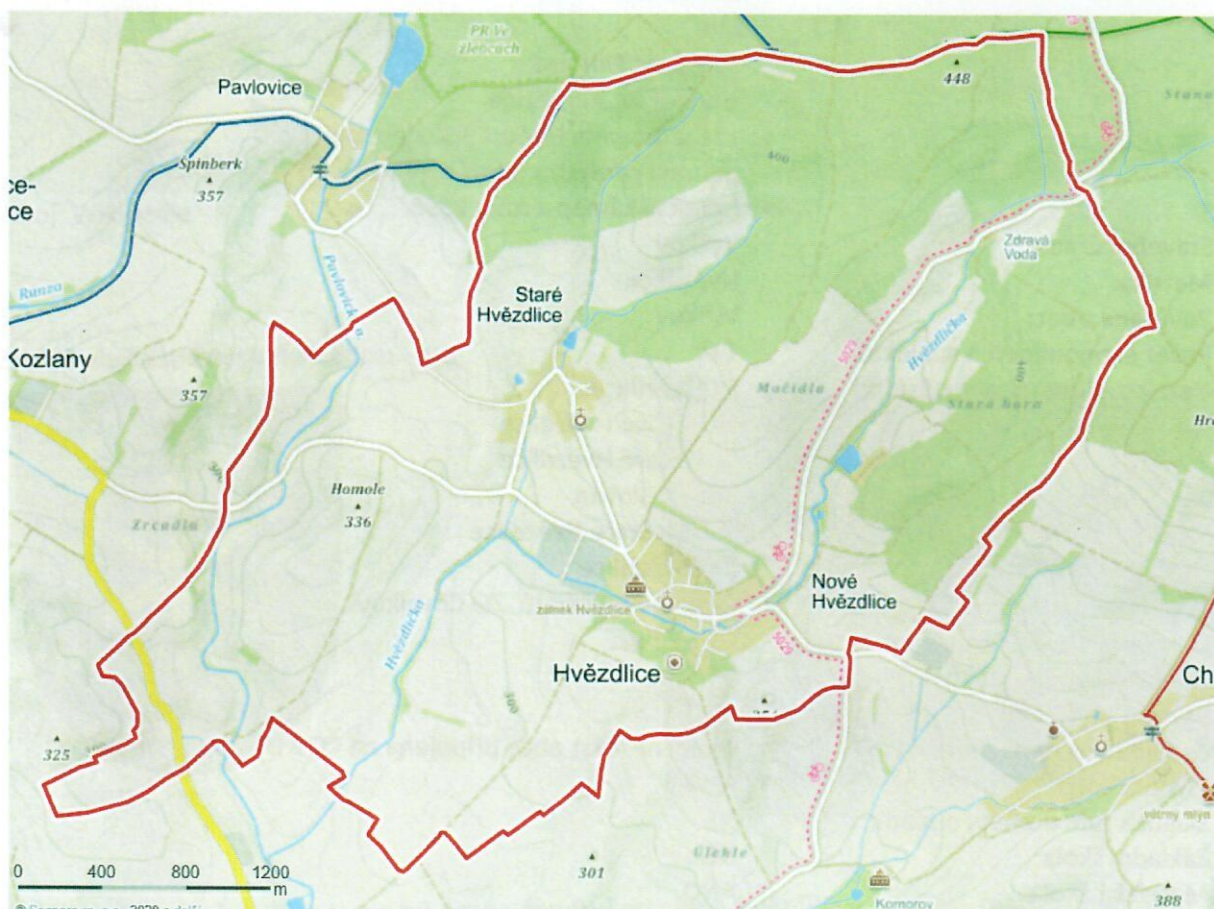
Obec Hvězdlice vznikla r. 1964 sloučením Starých a Nových Hvězdlic s osadou Zdravá Voda, historický status městyse z r. 1353 byl obnoven r. 2006. Hvězdlice jsou větší obcí s 566 obyvateli. Leží v Jihomoravském kraji, v bývalém okrese Vyškov. Najdeme je 15 km jihovýchodním směrem od města Vyškov a 8 km severovýchodně od Bučovic.

Městys se rozkládá pod jižními vrcholky Orlovické vrchoviny v nadmořské výšce přibližně 300 m n.m. Severovýchodně od Hvězdlic se zvedá nejvyšší místo této vrchoviny, vrchol Hradisko (518 m n.m.). Zatímco severní část katastru městyse, do které zasahuje Orlovická vrchovina je lesnatá, v jižní části převažuje zemědělská půda, zejména rozsáhlé plochy orné půdy.

Katastrem městyse protékají tři vodoteče. Ze severovýchodu vtéká do katastru obce potok Hvězdlička. Do ní se vlévá Starohvězdlický potok, který pramení v severní části katastru obce. Západním cípem katastru městyse protéká Pavlovický potok, který je také přítokem Hvězdličky. Na území obce jsou dvě vodní nádrže: rybník na Hvězdličce a vodní nádrž (poldr) Pod Luhem na Starohvězdlickém potoce. Ve Starých Hvězdlicích je i částečně napuštěný poldr pod Borovicí. Z hydrogeologického hlediska náleží správné území obce do povodí řeky Litavy a úmoří Černého moře. Obec leží mimo hlavní komunikační tahy. Územím obce prochází pouze komunikace III. třídy: silnice č. 43339 zajišťuje spojení s městem Vyškov, silnice č. 43340 spojuje Nové a Staré Hvězdlice a místní komunikace č. 4284 zajišťuje spojení se Zdravou Vodou.

Novými Hvězdlicemi a Zdravou Vodou prochází cyklotrasa č. 5029 Úsobrno-Vyškov-Snovídky.

Městys Hvězdlice spadá pod ORP Vyškov, je členem Svazku obcí Mezihoří a místní akční skupiny MAS Vyškovsko.

Území městyse Hvězdlice (zdroj: mapy.cz)

Historie městysu

Nejstarší doložené osídlení území Hvězdlic lze datovat do doby okolo roku 1650 před našim letopočtem. Svědčí o tom nález z roku 1949, kdy byly v obci při stavebních pracích odkryty dva hroby se skrčenými kostrami, miskou ze světlého materiálu a střepy další nádoby. Pohřebiště patřilo k únětické kultuře starší doby bronzové.

V roce 2006 bylo severozápadně od Kalvárie nalezeno žárové pohřebiště z mladší doby bronzové. Podařilo se odkrýt 14 žárových hrobů. Stáří nálezu bylo datováno přibližně okolo roku 1000 před n.l. Ke středověké historii obce odkazuje nález mincí z roku 1861. Při kopání základů pro hospodářské stavení v selské usedlosti č.p. 47, byla nalezena nádobka s „brakteáty“, mincemi, které sloužily jako platidlo za vlády Přemysla Otakara II. a Václava II., tedy v letech 1253 až 1305.

Dalším svědkem historie městysu je filiální kostel sv. Cyrila a Metoděje ve Starých Hvězdlicích. Cihelná, v jádře románská stavba s první poloviny 13. století.

První písemná zmínka o Starých Hvězdlicích je z roku 1263, kdy je jako svědek na listině uveden Zášit (Zeš) z Hvězdlic. Zášit z Hvězdlic je uváděn i v dalších listinách z let 1282 až 1297, např. v listině z roku 1286 je spolu s brněnským purkrabím Hartlébem starším z Dubna uveden jako člen doprovodu krále Václava II. a Záviše z Falkenštejna při cestě do Itálie.

Na listině z října 1282 se uvádí Skoch z Hvězdlic. Jeho jméno se objevuje i na donační listině pro Augustiniánský klášter sv. Jakuba v Olomouci z roku 1297, kde je uveden Skoch se synem Onšíkem z Hvězdlic. Přivešená pečeť se symbolem hvězdy se shoduje s erbem pánů z Deblína. Tyto první písemné zmínky souvisí se Starými Hvězdlicemi.

Zmínka o Nových Hvězdlicích pochází až z roku 1353, kdy Bernard II. z Cimburka prodává tvrz a městečko Hvězdlice svému bratrovi Albrechtovi z Cimburka, řečenému Vranovec. Po něm pak dědí jeho syn Jaroš z Cimburka, který v letech 1376-1406 „na Hvězdlické tvrzi seděl“ a který hvězdlické panství podstatně rozšířil a zcelil.

Od roku 1411 patří Nové i Staré Hvězdlice augustiniánskému klášteru sv. Tomáše v Brně, kterému zůstaly až do zániku patrimoniálního zřízení roku 1848. Hvězdlice byly v celé své historii převážně zemědělskou obcí. V roce 1900 zde však bylo i 20 tkalců a 26 řemeslníků.

Osada Zdravá Voda je historicky vzpomínána v souvislosti s lázněmi. První písemná zmínka o zdejších lázních a prameni léčivé vody je z roku 1733 a jejím autorem je lékař Ambroz Vilém von Buntsch. V těchto letech zde byl lázeňský dům a dřevěná kaple. Zděná kaple byla postavena v roce 1755, zanikla někdy okolo roku 1816.

Škola je ve Hvězdlicích vzpomínána již za panování Marie Terezie. Roku 1802 byla postavena nová budova jednotřídní školy, v roce 1878 byla škola rozšířena na dvojtřídní a v roce 1891 na trojtřídní. Současná budova školy byla postavena v letech 1910 až 1911. V obci byla v minulém století i škola měšťanská. Mateřská škola vznikla v roce 1948. Základní škola ve Hvězdlicích ukončila výuku pro nedostatek žáků ve školním roce 2002.

V 19. století dochází k rozvoji spolkové činnosti. Nejstarším spolkem ve Hvězdlicích byl spolek válečných vysloužilců, založený v roce 1878. Roku 1886 založil nadučitel Petr Beneš Sbor dobrovolných hasičů Hvězdlice. V tomto období vznikl i pěvecko – čtenářský spolek „Hvězda“. Roku 1907 byl založen dělnický potravní spolek „Svornost“. Sokol byl založen v roce 1919, Orel roku 1925 a v roce 1933 Sportovní klub Hvězdlice.

Občanská záložna vznikla roku 1870. Od roku 1874 je v obci pošta, od roku 1875 obvodní lékař. Elektrické osvětlení bylo zavedeno v roce 1927 a od roku 1929 je obec spojena s okolím pravidelnou autobusovou dopravou.

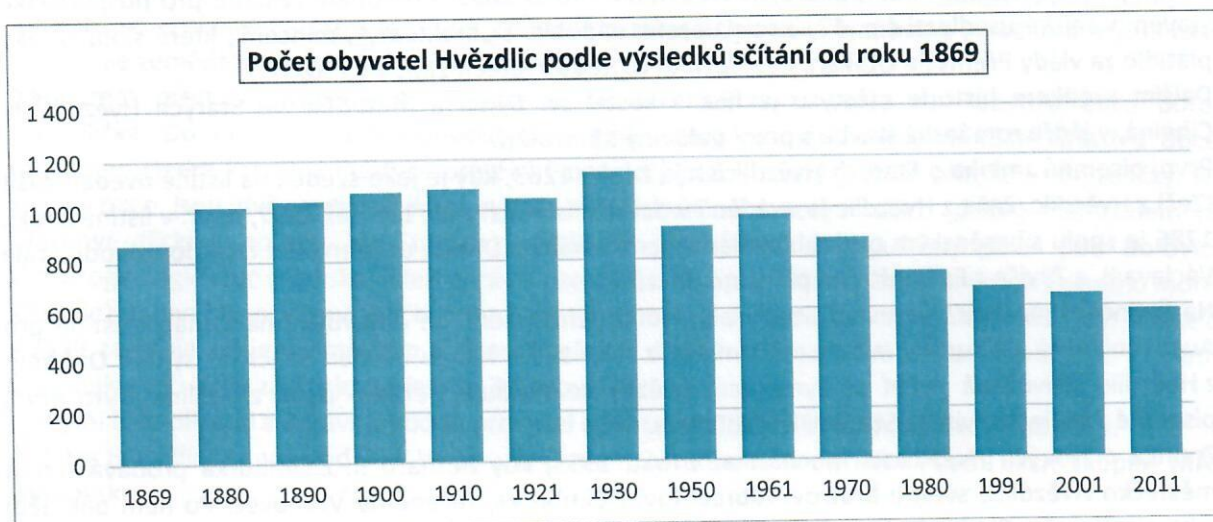
Obr.: Pohlednice z roku 1814. Zdroj: fotohistorie.cz

2. Obyvatelstvo

Demografická situace

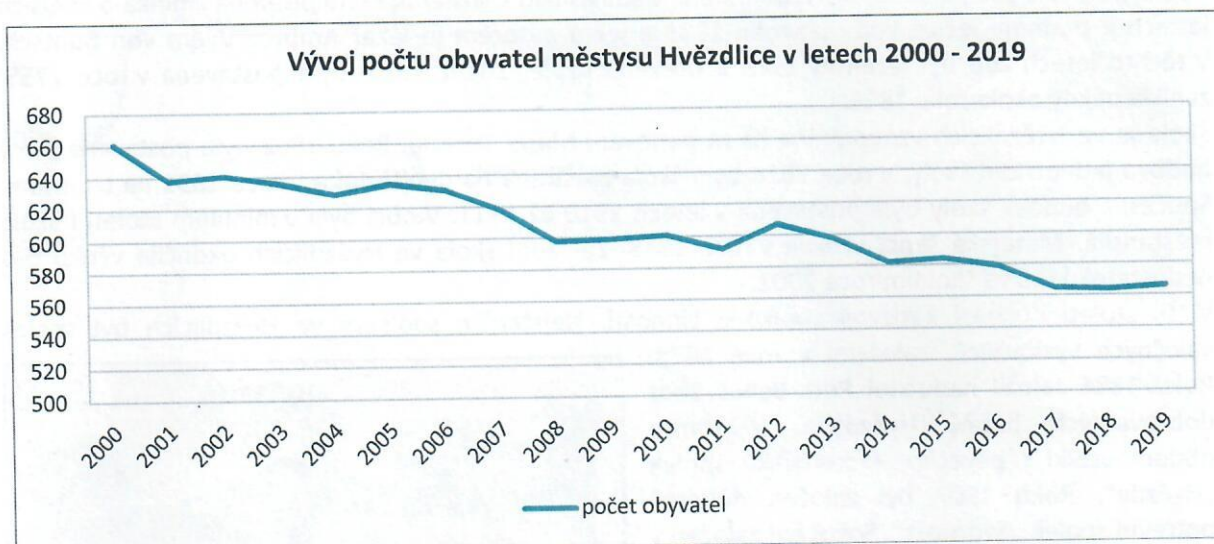
Městys má v současné době 566 obyvatel (stav k 1.1.2020). Z toho 272 mužů a 294 žen (51,9 %).

Dlouhodobý vývoj počtu obyvatel na základě výsledků sčítání obyvatel od roku 1869 zobrazuje následující graf.

Graf 1: Počet obyvatel Hvězdlic podle výsledů sčítání od roku 1869. (Zdroj: Veřejná databáze ČSÚ)

Z grafu je patrné, že zatímco do roku 1930 počet obyvatel území městysu Hvězdlice trvale rostl, po tomto období začíná klesat. Výjimku z tohoto trendu představují r. 1921 a 1950, pravděp. vliv světových válek.

Graf 2: Počet obyvatel městysu Hvězdlice v letech 2000–2019. (Zdroj: Veřejná databáze ČSÚ)

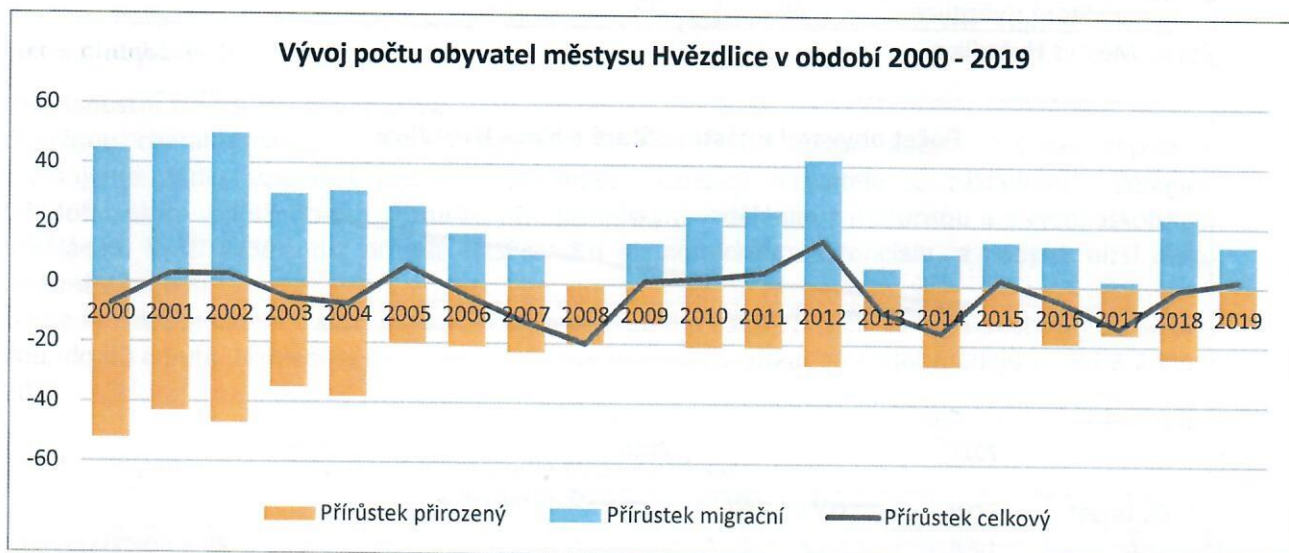
Vývoj počtu obyvatel v posledních cca 20-ti letech má klesající trend. V současné době je počet obyvatel na historickém minimu. Nejméně obyvatel měl městys na konci roku 2018, a to 564 obyvatel.

Příčinu je třeba hledat v pohybu obyvatel, a to jak přirozeném (narození x zemřelí), tak migračním (přistěhovalí x vystěhovalí). Údaje jsou bohužel sledovány za celý městys, není proto možné rozlišit vývoj v jednotlivých částech obce.

Tab.1 Počet obyvatel městyse Hvězdlice a jeho vývoj v období 2000-2019

Rok	Stav 1.1.	Narození	Zemřelí	Přistě- hovalí	Vystě- hovalí	Přírůstek přirozený	Přírůstek migrační	Přírůstek celkový	Stav 31.12.
2000	668	5	57	59	14	-52	45	-7	661
2001	635	4	47	56	10	-43	46	3	638
2002	638	4	51	66	16	-47	50	3	641
2003	641	3	38	47	17	-35	30	-5	636
2004	636	3	41	57	26	-38	31	-7	629
2005	629	6	26	39	13	-20	26	6	635
2006	635	3	24	29	12	-21	17	-4	631
2007	631	5	28	32	22	-23	10	-13	618
2008	618	10	30	31	31	-20	0	-20	598
2009	598	8	21	26	12	-13	14	1	599
2010	599	3	24	35	12	-21	23	2	601
2011	588	5	26	34	9	-21	25	4	592
2012	592	3	30	49	7	-27	42	15	607
2013	607	8	23	24	18	-15	6	-9	598
2014	598	2	29	32	21	-27	11	-16	582
2015	582	3	16	31	16	-13	15	2	584
2016	584	0	19	28	14	-19	14	-5	579
2017	579	7	23	25	23	-16	2	-14	565
2018	565	4	28	43	20	-24	23	-1	564
2019	564	4	16	36	22	-12	14	2	566

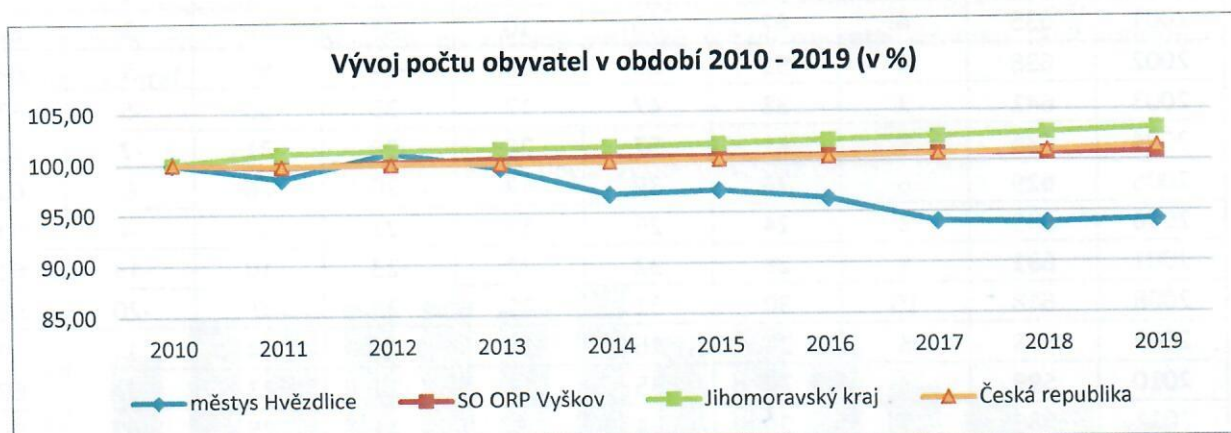
Zdroj: Veřejná databáze ČSÚ

Graf 3: Vývoj počtu obyvatel městyse Hvězdlice v období 2000–2019. (Zdroj: Veřejná databáze ČSÚ)

Z tabulky i jejího grafického znázornění je patrné že přirozený přírůstek obyvatel obce byl po celé sledované období záporný - v obci více lidí zemřelo než se v ní narodilo (velký vliv na úmrtnost obyvatel má Domov Hvězda, domov pro seniory se zvláštním režimem). Tento přirozený úbytek obyvatel je částečně vyrovnáván migrací, přistěhovááním obyvatel do obce. Přestože je migrace do městyse poměrně vysoká, nedokáže vyrovnat malou porodnost a vysokou úmrtnost obyvatel v obci. Proto počet obyvatel městyse klesá – za výše uvedené období poklesl počet obyvatel městyse o 102 osob.

Při srovnání vývoje počtu obyvatel je zřejmý odlišný vývoj počtu obyvatel městyse ve srovnání s vývojem na správním území ORP Vyškov, na území Jihomoravského kraje a s daty za celé území České republiky. Vývojový trend se začal lišit od roku 2012, kdy počet obyvatel Hvězdlic začal klesat, zatímco počty obyvatel ostatních území trvale rostly.

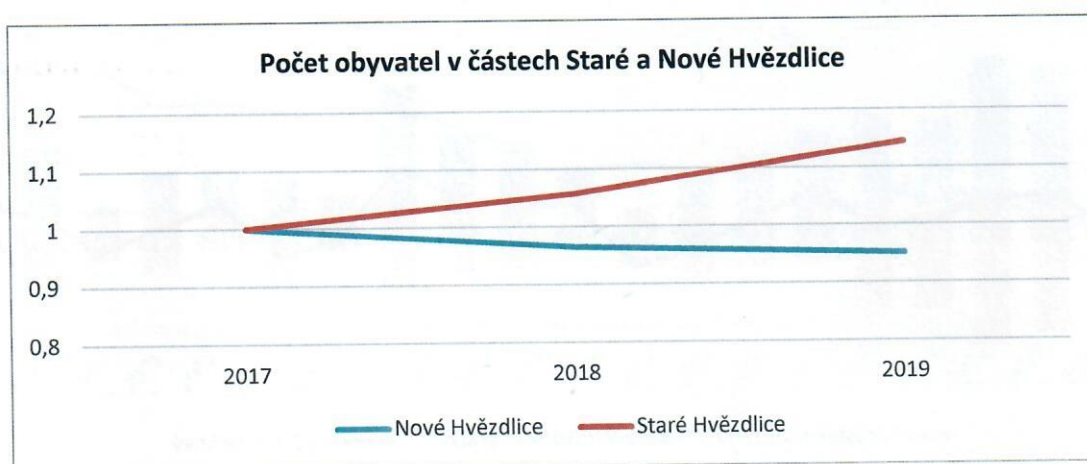
Graf 4: Vývoj počtu obyvatel v období 2010–2019. (Zdroj: ČSÚ)

K poklesu počtu obyvatel však nedochází rovnoměrně v celém městysu Hvězdlice. Údaje o počtu obyvatel v jednotlivých částech obce jsou sice dostupné jen za poslední 3 roky, ale z nich je vidět, že zatímco počet v Nových Hvězdlicích klesá, počet obyvatel ve Starých Hvězdlicích roste.

Tab.2 Počet obyvatel v jednotlivých částech Hvězdlic

		2017	2018	2019
Hvězdlice		579	565	564
z toho	Nové Hvězdlice	510	492	485
	Staré Hvězdlice	69	73	79

Zdroj: Městys Hvězdlice

Graf 5: Počet obyvatel v částech městyse Hvězdlice v období 2017-2019 (zdroj: Městys Hvězdlice)

Věková struktura

Co se týká věkové struktury obyvatelstva, největší podíl na celkovém počtu obyvatel má k 31.12.2019 věková skupina 15–64 let. Obyvatel ve věku 65+ let je dvakrát více než obyvatel ve věku 0-14 let. Svůj vliv na to jistě má i kapacita Domova Hvězda, která je 106 lůžek.

Průměrný věk obyvatele Hvězdlic vychází k 31.12.2019 dle ČSÚ na 47,2 roku (okr. Vyškov 41,9; Jihomoravský kraj 42,5; Česká republika 42,5).

Graf 6: Věková struktura městyse Hvězdlice k 31.12.2019 (Zdroj: Veřejná databáze ČSÚ)

Tab.3 Věkové složení obyvatelstva městyse Hvězdlice (k 31. 12. příslušného roku)

		2015	2016	2017	2018	2019
Počet obyvatel celkem		584	579	565	564	566
v tom ve věku (let)	0-14	72	72	68	77	81
	15-64	343	337	328	326	323
	65 a více	169	170	169	161	162
Průměrný věk		47,9	48,0	48,5	47,2	47,2

Zdroj dat: ČSÚ

Z časového pohledu je patrné, že v období 2015–2019 počet obyvatel ve věkové skupině 0-14 let mírně vzrostl, věková skupina 15–64 vykazuje trvalý pokles a věková skupina 65+ zůstává více méně stabilní. Počet stárnoucích obyvatel je dlouhodobě vyšší než počet dětí, což vede k celkovému stárnutí obyvatelstva.

Vzdělanostní struktura obyvatelstva

Důležitou charakteristikou struktury obyvatel je jeho vzdělanostní složení. V České republice rozlišujeme podle stupně nejvyššího dosaženého vzdělání obyvatele se základním vzděláním, středoškolským vzděláním bez maturity, středoškolským vzděláním s maturitou a s vysokoškolským vzděláním. Vyšší vzdělanost přináší větší využití ekonomického potenciálu, a naopak nižší riziko nezaměstnanosti.

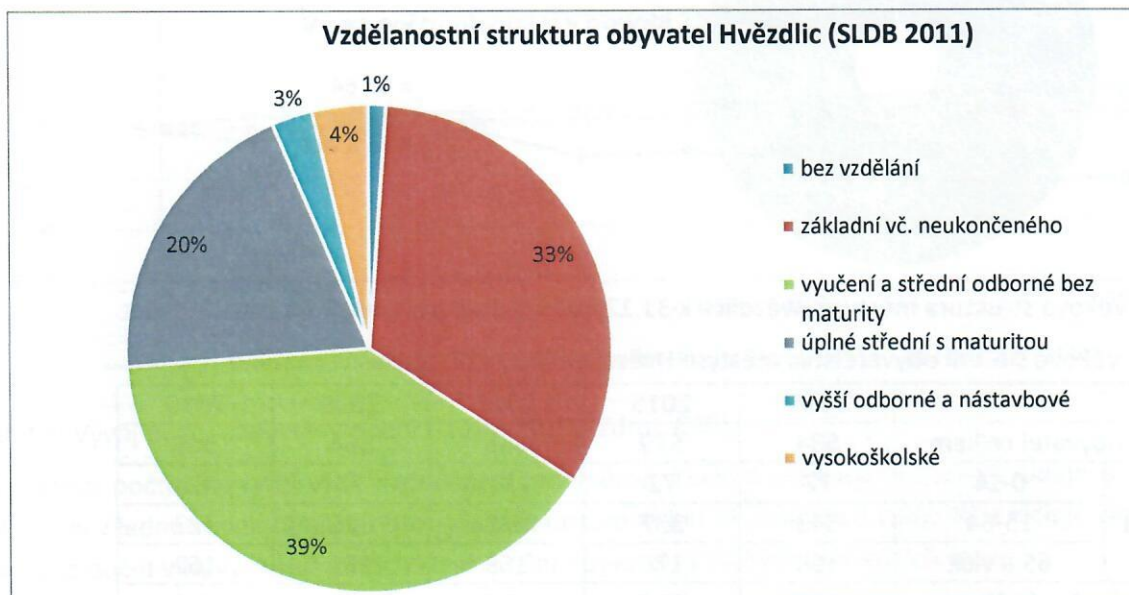
Údaje ke vzdělanostnímu složení obyvatelstva se zjišťují u osob starších 15 let a pocházejí ze Sčítání lidu, domů a bytů. Náhled na vývoj vzdělání obyvatelstva lze získat srovnáním údajů ze SLDB 2001 a 2011.

Tab.4 Obyvatelstvo městyse Hvězdlice podle stupně vzdělání

		2001	2011	trend 2011
Obyvatelstvo ve věku 15 a více let		575	530	↓
v tom podle stupně vzdělání	bez vzdělání	7	6	↓
	základní vč. neukončeného	290	169	↓
	vyučení a střední odborné bez maturity	192	203	↑
	úplné střední s maturitou	60	101	↑
	vyšší odborné a nástavbové	10	14	↑
	vysokoškolské	13	19	↑

Zdroj: ČSÚ, Sčítání lidu, domů a bytů 2001, 2011

Při srovnání je patrné, že v průběhu 10 let došlo k výraznému snížení počtu obyvatel se základním vzděláním a bez vzdělání. Zvýšily se naopak počty osob ve všech skupinách s vyšším než základním vzděláním, přičemž nejvýraznější nárůst je u skupiny vyučených a se středním odborným vzděláním bez maturity. To při současném snížení počtu obyvatel obce ve věku nad 15 let. Zastoupení jednotlivých vzdělanostních skupin při SLDB 2011 ukazuje následující graf.

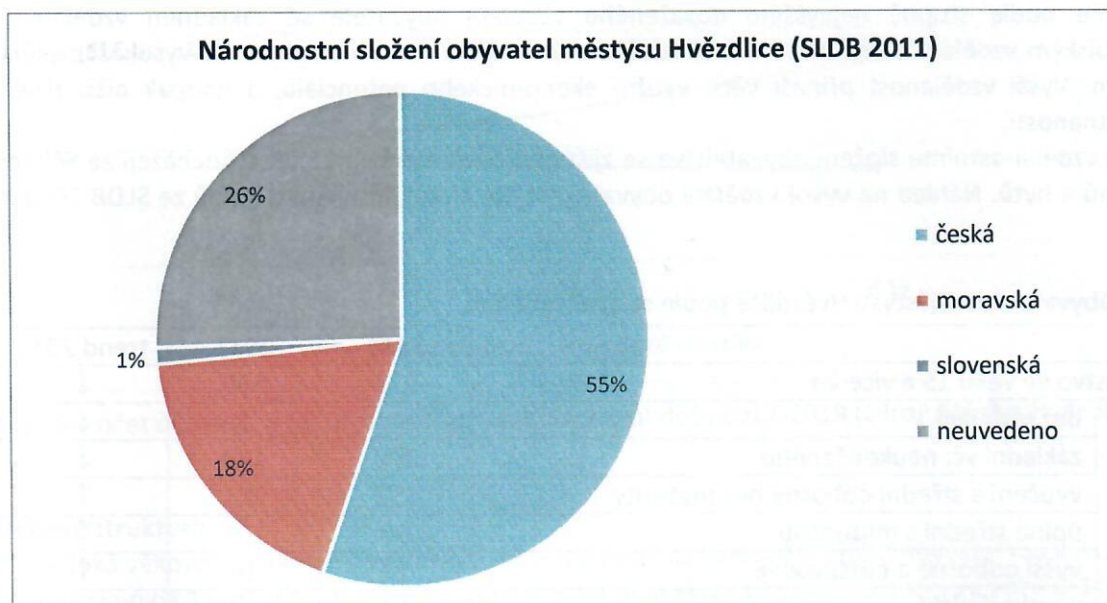

Graf 7: Vzdělanostní struktura obyvatel Hvězdlic dle SLDB 2011 (zdroj: ČSÚ, SLDB 2011)

Národnostní struktura obyvatelstva

Z národnostního hlediska je obyvatelstvo městyse kompaktní, bez národnostních menšin. Při posledním sčítání se nejvíce obyvatel Hvězdlic hlásilo k národnosti české (312 obyvatel), na druhém místě byla národnost moravská (102 obyvatel), a na třetím národnost slovenská (6 obyvatel). Jiné národnostní menšiny nebyly evidovány. Svoji národnost při sčítání neuvedlo 144 osob.

Městys v této oblasti nemá žádné problémy, které by ohrožovaly její stabilitu či bezpečnost, popřípadě potřebovaly zvláštní přístup či řešení.

Graf 8: Národnostní struktura obyvatel městyse Hvězdlice při SLDB 2011 (zdroj: ČSÚ, SLDB)

Sociální situace v obci

Sociálně slabé skupiny obyvatelstva v obci nežijí. Podle Mapy sociálně vyloučených lokalit pobíralo v roce 2014 příspěvek na živobytí 2,54 % a doplatek na bydlení 1,27 % domácností obce, což je velmi malé číslo (novější údaje nejsou k dispozici).

V obci nejsou žádné sociálně vyloučené lokality. Situace seniorů je monitorována obecním úřadem. Nejsou přímé dopady či problémy s uživateli návykových látek.

Spolková činnost

V současné době působí ve Hvězdlicích tyto spolky a občanská sdružení:

- Sbor dobrovolných hasičů Nové Hvězdlice
- Sbor dobrovolných hasičů Staré Hvězdlice
- SK Hvězdlice, spolek (sportovní klub)
- Spolek Slovan
- Spolek Staré Hvězdlice z.s.
- Myslivecké sdružení Hvězdlice, z.s.
- Český svaz včelařů, ZO Chvalkovice
- OS Podluží

Obec spolky a jejich činnost dle svých možností podporuje. V uplynulém období městys dofinancoval klubovnu a sociální zařízení spolku Slovan, tři etapy rekonstrukce kabin a zázemí sportovního areálu pro SK Hvězdlice a tři etapy rekonstrukce hasičské zbrojnice včetně klubovny SDH Nové Hvězdlice. Mysliveckému sdružení poskytl městys dar ve výši 60.000 Kč na dokončení spolkového domu. V roce 2019 byly na náklady městysu zrekonstruovány tzv. „buňky“ ve Starých Hvězdlicích, využívané jako klubovny OS Staré Hvězdlice. V současné době mají všechny spolky zrekonstruované klubovny.

Městys také přispívá na spolky pořádané akce – na každou uspořádanou akci poskytuje příspěvek 1000 Kč. Velké akce většinou pořádá a financuje, popř. se zapojuje jako spolupořadatel.

3. Hospodářství

Ekonomická situace

Poslední údaje o ekonomické struktuře obyvatel obce pocházejí ze SLDB v roce 2011, pro lepší přehled uvádíme i údaje z roku 2001.

Tab.5 Ekonomická aktivita obyvatel městyse Hvězdlice (SLBD 2001, 2011)

Tab.5 Ekonomická aktivita obyvatelstva

			2001	2011
Obyvatelstvo celkem			647	601
Ekonomicky aktivní celkem			222	245
v tom	zaměstnaní		192	223
	z toho	pracující důchodci	5	8
		ženy na MD	5	3
	nezaměstnaní		30	22
Ekonomicky neaktivní celkem			423	324
z toho	nepracující důchodci		295	236
	žáci, studenti, učni		106	46
Osoby s nezjištěnou ekonom. aktivitou			2	16

Zdroj: ČSÚ, SBLD 2001 a 2011, vlastní úprava

Z tabulky je patrné, že poměr ekonomicky aktivních a ekonomicky neaktivních je značně nevyrovnaný ve prospěch neaktivních. Ekonomická struktura obyvatel se v roce 2011 oproti roku 2001 mírně zlepšila. I přes snížení celkového počtu obyvatel městyse se zvýšil podíl ekonomicky aktivního obyvatelstva z 34,3 % v roce 2001 na 40,7 % v roce 2011. Zároveň se snížil podíl ekonomicky neaktivních obyvatel, kde se výrazně snížil podíl žáků, studentů a učňů, a to z 25,1 % na 14,2 %. Co se týká postavení v zaměstnání, zaměstnané ženy pracovaly častěji na pozici zaměstnanců (91,2 % žen oproti 80,2 % mužů), část zaměstnaných mužů dala přednost práci na vlastní účet (14 % mužů oproti 1 % žen).

Tab.6 Zaměstnaní podle podstavení v zaměstnání (SLBD 2011)

	zaměstnaní	z toho podle postavení v zaměstnání				
		zaměstnanci	zaměstnavatelé	osoby pracující na vlastní účet	členové produkčních družstev	pomáhající rodinní příslušníci
zaměstnaní	223	190	3	18	1	1
muži	121	97	1	17	1	0
ženy	102	93	2	1	0	1

Zdroj: ČSÚ, SBLD 2011, vlastní úprava

Změnila také struktura odvětví, ve kterých ekonomicky aktivní pracovali. V roce 2011 se oproti stavu v roce 2001 výrazně zvýšila zaměstnanost v průmyslu a dopravě a skladování. Poklesl význam stavebnictví, zemědělství a obchodu. Snížila se i zaměstnanost ve vzdělávání, zdravotní a sociální péči, byť je toto odvětví pro zaměstnanost obce stále velmi důležité. Podle údajů ze sčítání v roce 2011 bylo nejvíce ekonomicky aktivních obyvatel zaměstnáno v průmyslu (30 %), vzdělávání, zdravotní a sociální péči (20 %) a zemědělství, lesnictví, rybolovu (14 %).

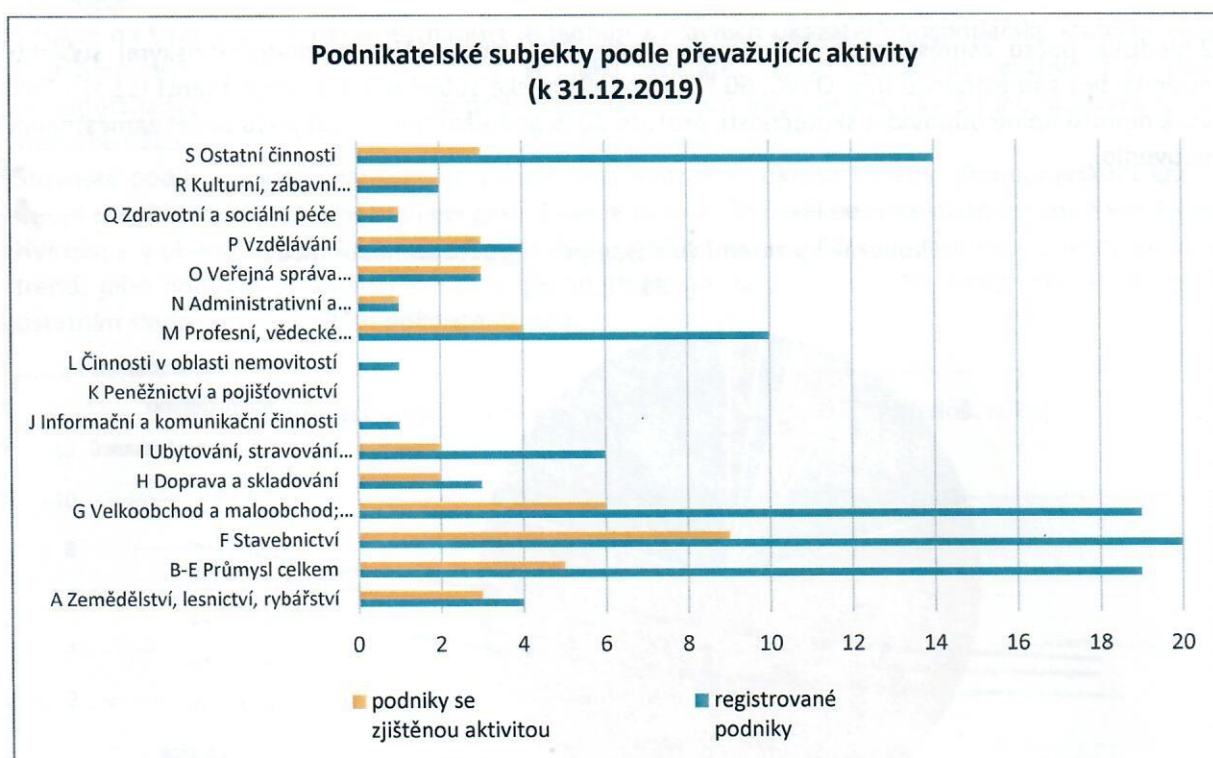
Tab.7 Ekonomicky aktivní podle odvětví (SBLD 2001, 2011)

		2001	2011
ekonomicky aktivní celkem		222	245
z toho podle odvětví	zemědělství, lesnictví, rybolov	29	24
	průmysl	33	53
	stavebnictví	29	19
	obchod, opravy motor. vozidel	17	14
	doprava a skladování	8	14
	veřejná správa, obrana, soc. zabezpečení	18	16
	vzdělávání, zdravotní a sociální péče	43	36

Zdroj: ČSÚ, SBLD 2001, 2011, vlastní úprava

Podnikatelské subjekty v obci

Na hospodářskou situaci v obci mají velký vliv i podnikatelské subjekty, které zde působí. Podle údajů ČSÚ bylo v obci k 31.12.2019 evidováno celkem 114 ekonomických subjektů. Svoji činnost však aktivně provozovalo pouze 45 z nich (cca 40 %). Převažovala činnost ve stavebnictví, obchodě a průmyslu.

Graf 9: Podnikatelské subjekty v městysu Hvězdlice podle převažující aktivity (zdroj: ČSÚ, MOS)

Z hlediska právní formy podnikání převažovali podnikatelé – fyzické osoby, kterých bylo celkem 34. Tvořili 75 % všech aktivních podnikatelských subjektů, z 91 % šlo o živnostníky. V obci také aktivně působily 3 obchodní společnosti a 2 družstva.

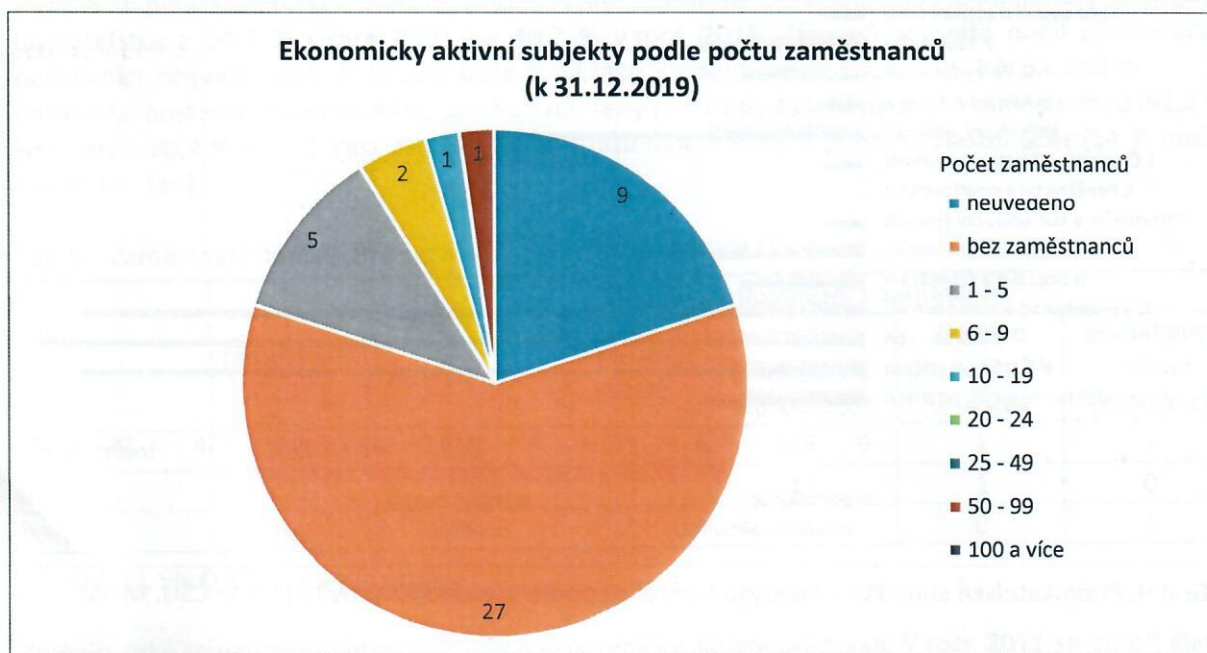
Tab.8 Ekonomické subjekty podle vybraných právních forem (k 31.12.2019)

	Registrované podniky	Podniky se zjištěnou aktivitou
Celkem	114	45
Fyzické osoby	91	34
Fyzické osoby podnikající dle živnostenského zákona	89	31
Fyzické osoby podnikající dle jiného než živnostenského zákona	1	0
Zemědělní podnikatelé	1	1
Právnícké osoby	7	5
Obchodní společnosti	5	3
z toho: akciové společnosti	0	0
Družstva	2	2

Zdroj: ČSÚ, Organizační statistika

Tabulka zahrnuje pouze ekonomické subjekty se sídlem v městysu Hvězdlice. Nezahrnuje fyzické a právnícké osoby se sídlem jinde, podnikající na území obce (tento údaj není možné statisticky zjistit).

Z hlediska počtu zaměstnanců převažovaly podle ČSÚ mezi aktivními podnikatelskými subjekty podniky bez zaměstnanců (tzv. OSVČ, 60 %) a podnikatelské subjekty s 1-5 zaměstnanci (11 %). Toto však nemusí úplně odpovídat skutečnosti, protože 20 % podnikatelských subjektů počet zaměstnanců neuvedlo.

Graf 10: Ekonomicky aktivní subjekty podle počtu zaměstnanců k 31.12.2019 (zdroj: ČSÚ, MOS)

Největším zaměstnavatelem v obci byl Domov Hvězda, který zaměstnává přibližně 77 zaměstnanců, převážně ve zdravotních a sociálních službách. Druhým největším zaměstnavatelem v obci je p. Radek Jeřábek, jehož firma působící v oblasti nákladní dopravy. Mezi menší zaměstnavatele patří Městys Hvězdlice, p. Martin Moravcsik (doprava od 3,5 t), MŠ Hvězdlice, J & A team s.r.o. (účetnictví), pí. Jitka Bui (obchodní činnost), Master Sound s.r.o. (ozvučení a osvětlení akcí, pronájem velkoploš. stanů a pódíí) a Lesní družstvo Nové Hvězdlice (lesnictví, těžba dřeva).

Tab.9 Zaměstnavatelé podle počtu zaměstnanců (k 31.12.2019)

1-5 zaměstnanců	6-9 zaměstnanců	10-19 zaměstnanců	20-49 zaměstnanců	50 a více zaměstnanců
MŠ Hvězdlice	Městys Hvězdlice	Radek Jeřábek		Domov Hvězda
J & A team s.r.o.	Martin Moravcsik			
Jitka Bui				
Master Sound s.r.o.				
Lesní Družstvo Nové Hvězdlice				

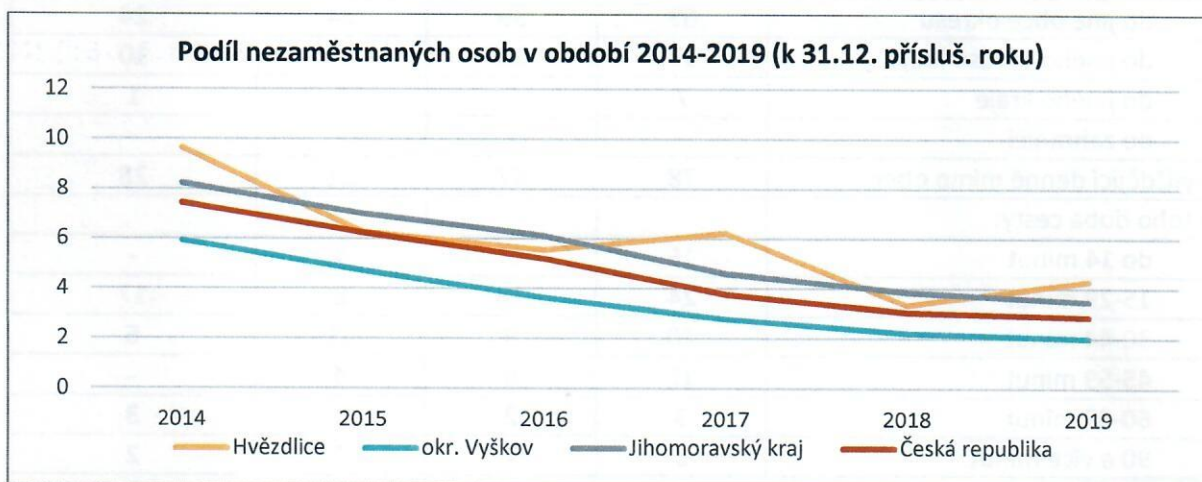
Zdroj: ARES

Dalším významným místním zaměstnavatelem je Zemědělský podnik Hvězdlice a.s., který má sídlo v sousedních Chvalkovicích. Vznikl v roce 1996 transformací ze stávajícího ZD Hvězdlice a zabýval se zemědělskou prvovýrobou v oblasti rostlinné a živočišné výroby (chov koní, prasat, a především chov skotu na produkci mléka). Živočišná výroba však byla postupně ukončena. V současné době podnik hospodaří na cca 1.295 ha zemědělské půdy ve Hvězdlicích a okolních obcích a zabývá se pěstováním tržních plodin a okrajově činnostmi s tímto souvisejícími – opravou strojů, silniční motorovou dopravou apod. V současné době zaměstnává cca 10-19 zaměstnanců.

Trh práce

Situace na trhu práce a nezaměstnanost je jedním z hlavních ukazatelů hospodářské stability nebo problémovosti území. Od roku 2013 se jako ukazatel nezaměstnanosti používá tzv. podíl nezaměstnaných osob, který sleduje podíl nezaměstnaných osob ve věku 14-64 let na obyvatelstvu stejného věku.

Srovnání podílů nezaměstnaných osob v městysu Hvězdlice, okrese Vyškov, jihomoravském kraji a České republice zobrazuje následující graf. Z něj je patrné, že podíl nezaměstnaných osob v městysu Hvězdlice v období 2014-2019 značně kolísal. S výjimkou roku 2017 sice kopíroval obecný klesající trend, jeho hodnota je však vyšší než v okrese Vyškov a na území ČR. Na konci roku 2019 oproti ostatním sledovaným podílům dokonce vzrostl.

Graf 11: Podíl nezaměstnaných osob ve Hvězdlicích, okr. Vyškov, Jihomorav. kraji a ČR (zdroj: MPSV)

Na vyšší hodnotu podílu nezaměstnaných osob v městysu Hvězdlice může mít vliv nutnost obyvatel dojíždět za prací a nabídka volných pracovních míst neodpovídající struktuře volné pracovní síly. Městys Hvězdlice aktivně podporuje zaměstnanost svých občanů a v rámci tzv. veřejně prospěšných prací ročně zaměstnává 1-2 pracovníky.

Tab.10 Zaměstnanost v městysu Hvězdlice v období 2014-2020 (stav k 31.12. přísluš. roku)

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020 (říjen)
počet economic. aktivních obyvatel	362	352	343	337	328	326	323
nezaměstnaní uchazeči	37	24	20	24	16	16	17
dosažitelní uchazeči o zaměstnání	35	22	19	21	11	14	12
podíl nezaměst. osob	9,7	6,3	5,5	6,2	3,4	4,3	3,1
v tom:	muži	11,8	7,8	7,3	8,5	4	5,8
	ženy	7,4	4,7	3,7	3,8	2,6	2,6
volná pracovní místa	0	3	1	0	1	3	3

Zdroj: MPSV

Při srovnání dalších ukazatelů zaměstnanosti v městysu Hvězdlice za období 2014–2020 zjistíme, že počet ekonomicky aktivních obyvatel trvale klesá, podíl nezaměstnaných mužů je vyšší než podíl nezaměstnaných žen a v obci jsou dostupná 0-3 volná pracovní místa.

Vzhledem k tomu, že v obci není dostatek pracovních příležitostí, část obyvatel obce za prací dojíždí. Poslední údaje o dojíždění obyvatel za prací pocházejí ze SBLD v roce 2011. V té době bylo v obci 245 ekonomicky aktivních obyvatel, z toho 223 zaměstnaných. Za prací z obce vyjíždělo 118 obyvatel (53 % zaměstnaných). Z toho 63 osob do jiné obce okresu a 17 osob do jiného kraje. Denně dojíždělo 66 % dojíždějících, doba dojížděky byla nejčastěji 15-29 min. I když byl počet zaměstnaných mužů a žen vyrovnaný, za prací častěji dojížděli muži.

Tab.11 Vyjížděka obyvatel městyse Hvězdlice za prací a do školy (SLDB 2011)

Vyjíždějící, doba cesty	Zaměstnaní			Žáci a studenti
	celkem	muži	ženy	
Vyjíždějící do zaměstnání a škol	118	59	59	35
v tom:				
v rámci obce	31	5	26	-
do jiné obce okresu	63	39	24	24
do jiného okresu kraje	17	10	7	10
do jiného kraje	7	5	2	1
do zahraničí	-	-	-	-
Vyjíždějící denně mimo obec	78	47	31	28
z toho doba cesty:				
do 14 minut	15	11	4	-
15-29 minut	24	16	8	17
30-44 minut	20	9	11	6
45-59 minut	12	8	4	-
60-89 minut	3	2	1	3
90 a více minut	3	1	2	2
Zaměstnaní bez stálého pracoviště	12	12	-	x
Zaměstnaní a žáci s nezjištěným místem pracoviště, školy v ČR	9	5	4	3

Vzhledem k tomu, že v obci je pouze mateřská škola, dojíždějí do školy i žáci a studenti. Do základní školy dojíždějí žáci nejčastěji do Brankovic. V případě studentů středních a vysokých škol pak do Bučovic, Vyškova a Brna.

Cestovní ruch

Území městysu není významnou destinací cestovního ruchu. Mezi turistické zajímavosti lze zařadit především kulturní památky. Na území obce nachází několik památek zapsaných v Ústředním seznamu kulturních památek ČR a místních památek. Ve srovnání s blízkými zámky v Bučovicích a ve Slavkově, hradem Buchlov a poutním místem na Velehradě však nejsou natolik významné, aby přitáhly větší zájem veřejnosti.

Hvězdlice tak fungují spíše jako zastávkové průjezdní místo pro cykloturisty a současně jako cíl jednodenních výletů.

Funkci pohostinství plní od roku 2019 zrekonstruovaný Obecní klub, od roku 2020 s bezbariérovou venkovní terasou. Je zde jedna prodejna potravin, drogerie a drobného textilu. Ubytovací kapacity zcela chybí. Nejbližší možnost turistického ubytování je ve Vyškově a Bučovicích, agroturistiku nabízí Kozojedský dvůr z Nítkovicích (9 km). Rekreační objekty k pronájmu lze najít v okruhu cca 6-12 km ve Střílkách, Koryčanech, Kunkovicích či Terešově. Chaty a chalupy lze pronajmout většinou pouze v letním období.

4. Infrastruktura

Tab.12 Přehled základní infrastruktury

veřejný vodovod	ANO
kanalizace	ANO
čistírna odpadních vod	částečně
rozvod plynu	ANO
vedení elektrické energie	ANO
trafostanice	ANO
čerpací stanice	NE

signál mobil. operátorů	ANO
skládka komunál. odpadu	NE
sběrný dvůr	NE
místo sběru tříděného odpadu	ANO
zastávka dálkové linky	NE
zastávka místní linky	ANO
vlaková stanice	NE

Zdroj: SMS ČR, ČSÚ, městys Hvězdlice

Technická infrastruktura

Zásobování vodou:

V městysu je vybudován vodovod, jehož provozovatelem i majitelem je obec. Hlavními zdroji vody pro skupinový vodovod jsou vrt HV 4, dvě studny S1 a H2 a pramenní jímka P1. Celková vydatnost zdrojů činí 1,1 l/s. Z těchto zdrojů je voda čerpána do vodojemu (VDJ) Hvězdlice o objemu 2x 100 m³, s max. hl. 360,00 m n.m. Vlastní zásobování místních částí je gravitačně z VDJ Hvězdlice pomocí zásobovacích řadů, na které navazují rozvodné sítě částí městysu. Jedna pro Nové Hvězdlice a osadu Zdravá Voda, druhá pro Staré Hvězdlice. Vodou je zásobeno celé zastavěné území obce, kapacita vodovodu je dostačující pro cca 1100 obyvatel (návrh ÚP celkem 756 obyvatel). Kapacita vodních zdrojů pokrývá současnou spotřebu, v případě nedostatku vody bude distribuční síť zásobena ze skupinového vodovodu (SV) Vyškov - větev nesovická.

Za krizové situace se bude voda na pití a vaření dovážet ze zdroje NZV - Hlubočany ÚV, nacházející se ve vzdálenosti cca 13 km. Místní zdroje – studny budovu využívány jako zdroje užitkové vody. Jestliže by tento stav byl dlouhodobějšího rázu nebo by to byl trvalý stav, bylo by nutno zřídit nový zdroj.

Vodovodní síť je v dobrém technickém stavu, kromě provádění oprav nejsou plánovány žádné další investice.

Kanalizace

V obci není vybudována soustavná kanalizační síť pro odvádění splaškových vod. Jsou zde nesouvislé úseky jednotné kanalizace, vybudované v letech 1970-80, v současné době probíhá postupná výměna nevyhovujících úseků. Recipientem kanalizace jsou potoky Hvězdlička a Starohvězdlický potok. Provozovatelem i majitelem kanalizace je městys Hvězdlice. Tato kanalizace odvodňuje zejména zpevněné úseky komunikací, střechy a ostatní zpevněné plochy. Na kanalizaci je napojena i většina obyvatel místních částí Nové Hvězdlice a Staré Hvězdlice, a to převážně přepady ze septiků. Osada Zdravá Voda má individuální způsob likvidace odpadních vod jímkami na vyvážení.

V městysu nejsou výrobní aktivity produkující významnějším množstvím odpadních vod. Domov seniorů Hvězda v areálu zámku Nové Hvězdlice má vlastní čistírnu odpadních vod. Na ni je napojena i část blízké zástavby.

Současný stav odkanalizování obce není vyhovující. Územní plán obce počítá s vybudováním nové splaškové kanalizace v celé místní části Nové Hvězdlice, v celkové délce cca 3,45 km a výstavbou ČOV za soutokem Hvězdličky se Starohvězdlickým potokem. Sem budou gravitačním přívaděčem napojeny i splaškové odpadní vody z místní části Staré Hvězdlice. Po vybudování splaškové kanalizace bude možno připojit i Domov Hvězda a jeho stávající ČOV zrušit.

Zásobování plynem

Městys Hvězdlice, resp. části Nové Hvězdlice a Staré Hvězdlice jsou plynofikovány. Do osady Zdravá Voda plyn zaveden není. Zemní plyn je přiveden na území městysu vysokotlakým vedením od jihovýchodu. Na západním okraji Nových Hvězdlic je regulační stanice, odkud je plyn rozváděn na území obce středotlakým plynovodem. Kolem vedení plynu jsou ochranná pásma: 4 m mimo zastavěné území a 1 m v zastavěném území.

V souvislosti s plánovanou výstavbou je územním plánem městysu navrženo rozšíření STL plynovodu v severovýchodní části Nových Hvězdlic.

Zásobování elektrickou energií

Na správním území městysu se nacházejí vzdušná vedení VN 22 kV, kterými je zásobena obec. Průběžná trasa VN 22 kV propojující rozvodny Vyškov a Bučovice prochází poledníkovým směrem západně od zástavby, z ní odbočuje k východu vedení zásobující sousední Chvalkovice. Od těchto tras odbočují směrem k zástavbě jednotlivé přípojky ukončené trafostanicemi: 1 trafostanice pro Staré Hvězdlice, 1 pro bývalý mlýn, 1 pro areál zemědělského družstva, 3 pro Nové Hvězdlice, 1 pro koupaliště a 1 pro osadu Zdravá Voda. Z trafostanic je do zastavěného území elektrická energie rozváděna většinou nadzemním vedením nízkého napětí. Stávající kapacity jsou pro současný odběr dostačující.

Územním plánem je v souvislosti s novými plochami pro bydlení a výrobu navržen vznik dalších 5 trafostanic.

Veřejné osvětlení

Veřejné osvětlení v obci pokrývá komunikace v obci a silnici č. 43340 mezi Novými a Starými Hvězdlicemi. Poslední rekonstrukce veřejného osvětlení proběhla v roce 2016, jeho současný stav je dobrý.

Telekomunikace

Obec je telekomunikačně napojena na zemní kabely, které pokrývají větší část zástavby. V částech obce, kde je nadzemní vedení, je navržena jejich kabelizace, která pravděpodobně bude probíhat v současných trasách. Nad územím obce prochází několik RR paprsků. Všechny vycházejí z RS Hradisko na katastru sousedních Chvalkovic.

V roce 2010 byl v obci zřízen **bezdrátový rozhlas**, pokrývající celé zastavěné území obce.

Území obce je pokryto signálem **mobilních operátorů**. Kvalita telefonního signálu operátora O2 je dobrá. Kvalita sítí Vodafone a T-mobile je nedostatečná, zejména v osadě Zdravá Voda. Internetové připojení pro obec zajišťuje soukromý provozovatel (firma IWAO).

Svoz odpadů

Svoz odpadů na území městysu zajišťuje společnost RESPONO, a.s. Obec provozuje dvě sběrná místa tříděného odpadu, jedno ve Starých Hvězdlicích a jedno v Nových Hvězdlicích. Obyvatelé zde mohou odevzdat sklo, plasty, nápojové kartony, papír a bioodpad. Dvakrát ročně pořádá obec svoz velkoobjemového a nebezpečného odpadu. Elektroodpad a kovový odpad se shromažďuje v prostorách předzámčí odkud je odvážen příslušnými firmami. Nejbližší sběrné dvory jsou v Kozlanech a ve Vyškově. Místní SDH organizuje sběr železného šrotu, o němž informuje místním rozhlasem a na webových stránkách obce. V letech 2012 a 2015 byly v rámci společného projektu SO Mezihoří do domácností pořízeny kompostéry na bio odpad. Na území městysu nebyla zjištěna žádná divoká skládka, nejsou zde skladovány nebezpečné chemické látky.

Dopravní infrastruktura

Územím městysu procházejí následující silnice:

- II/429 Bohdalice – Koryčany – Osvětimany (pouze cca 500 m úsek na západní hranici katastru)
- III/43339 Kozlany – Litenčice – Troubky
- III/43340 Nové Hvězdlice – Staré Hvězdlice
- III/4292 Milonice – Uhřice – Hvězdlice
- III/4284 Ivanovice na Hané – Medlovice - Orlovice

Silnice II/429 Bohdalice – Koryčany – Osvětimany je silniční tah oblastního významu. Cca 500 m úsek této komunikace prochází po západní hranici katastru městysu. Pro přímou obsluhu obce nemá žádný význam, nevytváří výraznější rizika pro bezpečnost, životní prostředí ani veřejné zdraví.

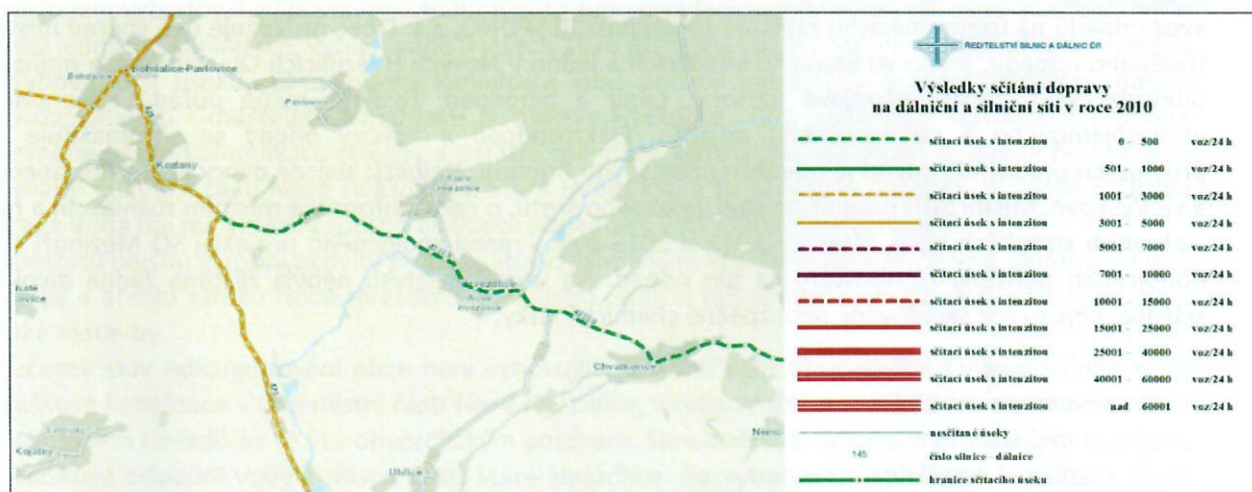
Silnice III/43339 je silniční tah oblastního významu. Prochází Novými Hvězdlicemi, zajišťuje spojení s městem Vyškov a je hlavní obslužnou osou městysu. Silnice má v průjezdním úseku obslužný charakter, nevytváří žádná výraznější rizika pro bezpečnost, životní prostředí ani veřejné zdraví.

Silnice III/43340 spojuje Nové a Staré Hvězdlice. Komunikace má obslužný charakter. Generelem krajských silnic byla vyhodnocena jako komunikace, která neplní funkci krajské silnice, a uvažuje se o jejím přeřazení do sítě místních komunikací.

Silnice III/4284 vedoucí směrem od Orlovic spojuje osadu Zdravá Voda s Novými Hvězdlicemi. V zimním období se tato komunikace v úseku Orlovice – Zdravá Voda neudrhuje a přístup do osady je tak zajištěn pouze ve směru od Nových Hvězdlic.

Silnice III/4292 je silničním tahem místního významu, prochází po jihovýchodní hranici území obce. Pro přímou obsluhu obce nemá žádný význam, nevytváří žádná výraznější rizika pro bezpečnost, životní prostředí ani veřejné zdraví.

Poslední údaje o hustotě silničního provozu na výše uvedených komunikacích pocházejí ze sčítání dopravy v roce 2010. Podle nich je největší hustota dopravy na silnici II/429 – cca 1001–3000 vozidel za 24 hodin. Provoz na silnici III/43339 byl dle sčítání velmi malý – do 500 vozidel/24 hod. V roce 2017 zde však provádělo měření VUT Brno a napočítalo 942 vozidel za 24 hodin. Z toho je patrné, že hustota provozu stoupá. Provoz na ostatních komunikacích nebyl zjišťován, ale vzhledem k významu komunikací bude spíše nižší.

Obr.: Provoz na komunikacích v městysu Hvězdlice dle výsledků sčítání dopravy v roce 2010 (zdroj: <http://scitani2010.rsd.cz/>)

Stav povrchu vozovek komunikací byl v roce 2018 dle SÚS JMK většinou dobrý nebo výborný. Jsou zde však i menší seký nevyhovující a v havarijním stavu.

Zastavěné území obce je obsluhováno místními komunikacemi III. a IV. třídy. Jejich technický stav je z 30% dobrý, z 20% mají nový povrch a z 50% jsou ve špatném technickém stavu. Největším problémem je poměrně vytížená místní komunikace z Nových Hvězdlic do osady Zdravá Voda. Některé komunikace nemají dostatečnou šířku vozovky a mají nedostatečné konstrukční vrstvy. Při rostoucím počtu vozidel, které je využívá, jsou na hraně své životnosti. Dopravní zátěž místních komunikací s výjimkou MK do Zdravé Vody je průměrně využívána. Dopravní stavby MK (mosty a propustky) jsou z poloviny po rekonstrukci, z 50 % v havarijním stavu.

Technický stav chodníků je relativně dobrý, ve špatném stavu vyžadujícím rekonstrukci je 10 % celkové délky chodníků. V havarijním stavu i lávka přes potok Hvězdličku.

Parkování v obci se podařilo stabilizovat. Ve Starých Hvězdlicích je 8 parkovacích míst, v Nových Hvězdlicích je jich 37, všechny zbudované v uplynulých pěti letech.

Železniční trať územím městysu neprochází, nejbližší vlaková stanice je v 7 km vzdálených Nesovicích. Zastávka leží na trati Brno – Staré Město u Uherského Hradiště, ale má spíše lokální význam pro spojení na trase Brno – Slavkov u Brna - Bučovice – Kyjov – Veselí nad Moravou.

Novými Hvězdlicemi a Zdravou Vodou prochází cyklotrasa č. 5029 Úsobrno-Vyškov-Snovídky.

Dopravní obslužnost

Obec má poměrně dobrou obslužnost. Městys Hvězdlice je zapojen do IDS JMK a je dostupný autobusovými linkami č. 166 Vyškov – Bohdalice-Pavlovice – Brankovice a č. 643 Brankovice – Nesovice.

Ve všední dny je dostupnost dobrá. Např. do Brankovic (vzdálenost 9 km, čas dojezdu cca 15 min.), kam žáci dojíždějí do ZŠ, jede 5 dopoledních spojů a 7 odpoledních spojů. V opačném směru pak 6 dopoledních a 6 odpoledních spojů.

I spojení s městem Vyškovem je dobré, byť čas jízdy při přímém spojení je cca 55 min (čas jízdy autem je cca 20 min.). Ve všední den jede 8 přímých spojů a dalších cca 10-15 spojů vyžadujících 1-3 přestupy (nejčastěji Slavkov, Bučovice), popř. kombinaci autobusového a vlakového spojení.

Spojení s Bučovicemi či Brnem je také dobré, byť vyžaduje častější přestupy a kombinaci autobusové a vlakové přepravy.

Problematické může být spojení o víkendech, kdy je málo přímých spojů a je třeba použít větší množství přestupů. Stav dopravní infrastruktury (zastávky) je dobrý.

Integrovaný záchranný systém

Městys Hvězdlice je zapojen do integrovaného záchranného systému, který je klíčový při řešení mimořádných událostí. Vzdálenost a dostupnost zde hrají důležitou roli.

Zdravotní záchranná služba: Městys Hvězdlice spadá pod územní oddělení ZZS JmK, nejbližší výjezdové základny jsou ve Vyškově (1 vůz rychlé lékařské pomoci (RLP) a 1 vůz rychlé zdravotnické pomoci (RZP)) a Bučovicích (1 vůz rychlé lékařské pomoci).

Policie: Městys Hvězdlice je v územní působnosti Krajského ředitelství policie Jihomoravského kraje. Nejbližší územní odbor Policie ČR je ve Vyškově, a ačkoli Hvězdlice patří do ORP Vyškov, spadají pod působnost územního oddělení Bučovice.

Hasičský záchranný sbor: Obec spadá do územní působnosti HZS Jihomoravského kraje, územní odbor Vyškov. Nejbližší požární stanice jsou ve Vyškově a Bučovicích.

V obci působí jednotka požární ochrany Sboru dobrovolných hasičů III. stupně JPO III). Jde o jednotku s územní působností mimo území svého zřizovatele, a tedy s možností zásahu i na území sousedních obcí. Min. základní stav JPO je 12 členů (1 velitel, 2 velitelé družstva, 4 strojníci a 5 hasičů), v pohotovosti pro výjezd jsou 4 členové jednotky. Zřizovatelem JPO je městys Hvězdlice, ten zajišťuje i vybavení jednotky. JPO Hvězdlice má k dispozici cisternovou stříkačku a dopravní automobil (pořízený v roce 2020). V roce 2019 byla JPO vybavena novou radiostanicí, nabíjecími svítilnami, teleskopickým žebříkem, hadicemi a vyprošťovacím nářadím.

5. Vybavenost

Tab.13 Přehled základních služeb

mateřská škola	ANO	hřbitov	ANO
základní škola	NE	pošta	ANO
obchod	ANO	bankomat	NE
pohostinství	ANO	knihovna	ANO
lékař (pro dospělé)	ANO	sportoviště	ANO
lékař (pro děti)	NE	tělocvična	ANO
lékárna	NE	posilovna	ANO

Zdroj: Městys Hvězdlice

Bydlení

Ve Hvězdlicích bylo při posledním SLDB k 26.3.2011 celkem 248 domů. Trvale obydlených bylo 167 domů, z toho 158 rodinných a 8 bytových domů. Převážná většina trvale obydlených rodinných domů byla ve vlastnictví fyzických osob. Vlastníky bytových domů byli fyzické osoby, obec/stát, bytové družstvo a 3 bytové domy byly ve spoluvlastnictví vlastníků bytů.

Tab.14 Domovní fond v městysu Hvězdlice (SLBD 2011)

		celkem	rodinné domy	bytové domy	ostatní budovy
domy úhrnem		248	238	8	2
domy obydlené		167	158	8	1
z toho podle vlastnictví domu	fyzická osoba	149	147	2	-
	obec, stát	3	1	2	-
	bytové družstvo	1	-	1	-
	spoluvlastnictví vlastníků bytů	7	4	3	-
z toho podle období výstavby nebo rekonstrukce domu	1919 a dříve	23	23	-	-
	1920 - 1970	68	66	1	1
	1971 - 1980	25	22	3	-
	1981 - 1990	12	11	1	-
	1991 - 2000	17	15	2	-
	2001 - 2011	17	16	1	-

Zdroj dat: ČSÚ, SLDB 2011

V obci je ročně dokončena výstavba min. 1 bytové jednotky, většinou v rodinném domě. V územním plánu obce je navrženo několik plochy pro bydlení.

Na kvalitu života v lokalitě má velký vliv vybavenost a dostupnost služeb.

Školství a vzdělávání

V městysu je mateřská škola s kapacitou 25 dětí ve věku 3-6 let. Školka je spádová i pro děti ze sousedních Chvalkovic, její kapacita je dostačující.

Do základní školy žáci dojíždějí 9 km vzdálených Brankovic. ZŠ Brankovice má kapacitu 390 žáků v základní škole, 75 žáků ve školní družině a 290 strážníků ve školní kuchyni. Kapacita školy je dostatečná, ve školním roce 2018/2019 ji navštěvovalo 249 žáků z Brankovic a okolních obcí.

Zdravotnictví

V obci ordinuje 2x týdně praktická lékařka pro dospělé a dorost MUDr. Petra Fialová. Ordinance praktických lékařů jsou i v nedalekých Brankovicích a Nesovicích. V Nesovicích ordinuje zubní lékařka MUDr. Marušková, v Kozlanech MUDr. Marie Hladká. Další ordinace praktického lékaře, dětského lékaře, zubaře a další specializované ordinace jsou ve Vyškově a v Bučovicích.

Nejbližší lékárna je v 9 km vzdálených Brankovicích, další jsou ve Vyškově a v Bučovicích.

Nejbližší spádová nemocnice je Nemocnice s poliklinikou ve Vyškově.

Obec je kryta integrovaným záchranným systémem, dostupnost zdravotnické záchranné služby je do 20 minut. Zdravotnická záchranná služba vyjíždí podle potřeby z nevhodnější stanice podle vzdálenosti a vytíženosti.

Sociální péče

Na území městysu působí Charita Vyškov. Nabízí tyto mimo jiné tyto služby:

- Centrum denních služeb (ambulantní služba pro osoby starší 18 let se sníženou soběstačností v péči o vlastní osobu, osoby se zdravotním postižením a osoby s chronickým duševním onemocněním)
- Domácí hospicovou péči (terénní služba, paliativní péče pro terminálně nemocné)
- **Domácí zdravotní péči** (terénní služba 24/7, potřebu indikuje lékař v případě, že stav klienta není možno zvládnout běžnou laickou péčí, přitom ale stav bezpodmínečně nevyžaduje hospitalizaci ve zdravotnickém zařízení)
- Chráněné bydlení (pobytová služba pro osoby ve věku 18-60 let s chronickým duševním onemocněním, s lehkým nebo středně těžkým stupněm mentálního postižení)
- Odlehčovací služba (pobytová služba s kapacitou 20 lůžek, pro osoby starší 19 let, které mají sníženou soběstačnost z důvodu věku, chronického onemocnění nebo zdravotního postižení, a o které je jinak pečováno v jejich přirozeném sociálním prostředí)
- **Osobní asistence** (terénní služba pro osoby ve věku 7-99+ let, které vyžadují pomoc při zvládnutí běžných úkonů péče o vlastní osobu, pomoc při osobní hygieně, pomoc při zajištění stravy, pomoc při zajištění chodu domácnosti apod.)
- **Pečovatelská služba** (terénní služba, zahrnuje pomoc při zvládnutí běžných úkonů péče o vlastní osobu, pomoc při osobní hygieně, poskytnutí stravy nebo pomoc při zajištění stravy, pomoc při zajištění chodu domácnosti apod.)
- Půjčovna kompenzačních pomůcek

Sociální služby Vyškov, p.o. provozují ve Vyškově domov pro seniory, domov se zvláštním režimem pro osoby s chronickým duševním onemocněním a denní stacionář pro osoby se zdravotním postižením.

Přímo ve Hvězdlicích je **Domov Hvězda** s kapacitou 106 lůžek. Poskytuje celoroční ubytování, celodenní stravu, sociální, ošetřovatelskou a aktivizační péči a je určen osobám ve věku 65+ s chronickým duševním onemocněním a osobám trpícím některým z typů demencí. Zřizovatelem domova je Jihomoravský kraj.

Další domovy pro seniory se nachází v Koryčanech a v Habrovaněch.

Sdružení „Piafa“ ve Vyškově poskytuje sociálně aktivizační služby pro seniory, osoby se zdravotním postižením a rodiny s dětmi se specifickými výchovnými a vzdělávacími potřebami. Nabízí mimo jiné hiporehabilitace, canisterapii a fyzioterapii.

Ve Vyškově také funguje Klub PAPRSEK, kde je poradna pro rodiny se zdravotně postiženými dětmi a mládeží, osoby se zdravotním postižením, osoby po úrazech a nehodách a seniory a půjčovna rehabilitačních pomůcek.

Nejbližší středisko rané péče pro pomoc rodinám, ve kterých se narodilo postižené dítě, je v Brně, kde funguje i poradna pro ranou péči.

V obci nejvíce chybí sociální byty pro nízkopříjmovou kategorii obyvatel a byty pro seniory. V současnosti se realizuje přestavba budovy školy na sociální byty. Termín dokončení je konec příštího roku.

Další služby

V obci funguje prodejna potravin, drogerie, drobného textilu a obuvi Večerka U Haka a pohostinství formou obecního klubu.

Veterinární služby jsou dostupné v Nesovicích (MVDr. Skrip), další veterinární ordinace jsou ve Vyškově a v Bučovicích.

V obci provozuje své služby kosmetička, nabízí i manikúru.

Kultura

Na území městysu je několik kulturních památek, zapsaných v Ústředním seznamu kulturních památek ČR. Jsou to:

Barokní kostel sv. Jakuba staršího a evangelisty Matouše v Nových Hvězdlicích

Pozdně barokní stavba vystavěná v letech 1770 až 1773 za preláta Matouše Perčra, podle projektu Františka Antonína Grimma nákladem 11 528 zlatých. Stavba je jednodílná, v ose jižního křídla nízký rizalit zakončený štítem. Nad ním se zvedá hranol věže. Na bocích niky se sochami sv. Augustina a Tomáše z Villanovy od Jakuba Scherze z roku 1774. Z bohaté vnitřní výzdoby stojí za zmínku kamenná křtitelnice, jejíž plochá mísa je ze 16. století.

Filiální kostel Sv. Cyrila a Metoděje (pův. Všech svatých) ve Starých Hvězdlicích

Cihlová, v jádře románská stavba z první poloviny 13. století. Na zdi apsidy s motivem slepých arkád. Stavebně upravovaný začátkem 19. století. Ukázka vlivu panonské architektury na Moravě. Zvonice je opatřena zvonem od vyškovského zvonáře Filipa z roku 1568. Kostel patří mezi nejstarší na okrese Vyškov.

Kříž na hrobě faráře Anselma Ignáce Lihna

Kovaný železný kříž z počátku 19. století na hrobě faráře Anselma Ignáce Lihna (ve Hvězdlicích působil s krátkou přestávkou v letech 1796-1824). Jde o doklad uměleckou-řemeslné úrovně lidového výtvarnictví.

Tvrziště

Jižně od vsi na kopci „Kalvárie“, dříve „Holá Manda“. Kosoúhlý areál o velikosti 37 x 29 metrů, obklopený příkopem a valy, na přístupových směrech zesíleným, na jihovýchodě zdvojeným. Vznikla asi v druhé polovině 13. století za pánů z Deblína. Zanikla na přelomu 14. a 15. století, v době válek mezi markrabaty Prokopem a Joštem. Roku 1411 se připomíná jako pustá tvrz. Ve valech v minulosti nalezeny podkovy, šípy, železné kulky a kosterní pozůstatky.

„Hvězda“.

Zámek

Barokní stavba vystavěná v r.1712 podle projektu Giovanniho Pietra Tencally. Jedná se o dvoukřídlou jednopatrovou budovu s přilehlým hospodářským dvorem a zahradou. Budova je výrazně členěná, se zajímavými volutovými štíty. Nad portálem v uličním průčelí je zasazena kartuš se znakem probošta Mikuláše Kederitze a letopočtem 1712. Budova sloužila majitelům Hvězdlického panství jako letní sídlo. Ve 30. letech byl v zámku zřízen ústav slepců, dnes je zde domov pro seniory

Fara

Barokní stavba z druhé poloviny dvacátých a první poloviny třicátých let 18. století. Jednopatrová budova obdélníkového půdorysu. Portál nad vchodem je opatřen kartuší se znakem brněnského probošta Ondřeje Zirkla (1722-36).

Socha sv. Floriána

Rustikálně pojatá barokní skulptura z mušlového vápence z roku 1793.

Sousoší sv. Augustina

Barokní kamenná skulptura z druhé čtvrtiny 18. století, na bohatě tvarovaném soklu.

Socha sv. Jana Nepomuckého s kapličkou

Kamenná socha z roku 1719, z doby před kanonizací světce v roce 1793. (Kulturní památkou je pouze socha světce, kaplička byla postavena později.)

Hraniční kámen z roku 1598

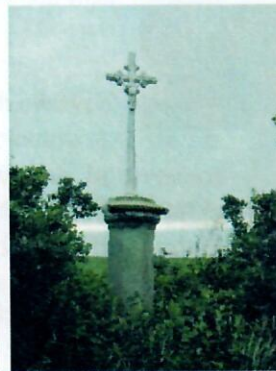
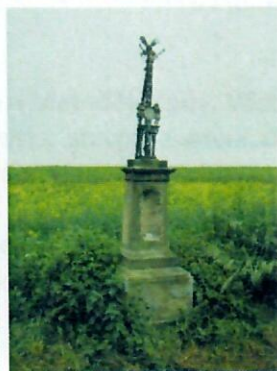
Kámen na okraji lesa „Oulehle“ s vytesaným kalichem, letopočtem 1598 a nápisem Sylvestr Stigler parochus. Doklad o sporu mezi farou a sporu mezi farou a augustiniánským klášterem sv. Tomáše v Brně o farní les.

Kromě zapsaných kulturních památek jsou v městysu a jeho okolí **památky místního významu**.
Patří mezi ně **pomník padlých z 1. světové války** - mramorový pomník s bustou prvního prezidenta T. G. Masaryka z roku 1922.

Pomníky padlým ve 2. světové válce V Nových a ve Starých Hvězdlicích..

Na území městysu je pak několik **křížů** různého provedení a zděných **kapliček**.

Místní památkou je i **reliéf sv. Huberta**.

Tyto památky dotvářejí charakter území, proto je nutné o ně pečovat.

V budově bývalé školy v Nových Hvězdlicích funguje místní **knihovna**.

V místní části Staré Hvězdlice se nachází místní hřbitov. V obci působí římskokatolická farnost Hvězdlice, která spolu s farnostmi ve Chvalkovicích a Nemochovicích spadá pod ŘK farnost Brankovice. Při SLDB v roce 2011 se k římskokatolickému náboženství přihlásilo 119 z 585 obyvatel městysu.

Obec má kulturní dům s tanečním sálem, jevištěm, přísálím, a kuchyňkou. Kulturní dům slouží zároveň i jako komunitní centrum, odehrává se zde většina společenských událostí v obci. Kapacita kulturního domu je 150 míst. Obec nabízí možnost pronájmu KD, popř. jeho částí, také občanům.

V obci aktivně působí několik spolků a občanských sdružení:

- Sbor dobrovolných hasičů Nové Hvězdlice
- Sbor dobrovolných hasičů Staré Hvězdlice
- SK Hvězdlice, spolek (sportovní klub)
- Spolek Slovan
- Spolek Staré Hvězdlice z.s.
- Myslivecké sdružení Hvězdlice, z.s.
- Český svaz včelařů, ZO Chvalkovice
- OS Podluží (v současné době neaktivní)

Tyto organizace se významně podílejí na kulturním a společenském životě v městysu. Spolky a kulturní komise obce pořádají v průběhu roku množství kulturních i sportovních akcí, které zaručují aktivní společenský život pro všechny věkové kategorie obyvatel obce.

leden	Sportovní ples (sál KD)	Sportovní klub
únor	Ostatky vč. večerního programu (sál KD)	SDH Nové Hvězdlice
březen	Dětský karneval (sál KD)	kulturní komise
duben	Turnaj ve stolním tenise (sál KD)	Sportovní klub
	Pálení čarodějnic v Nových Hvězdlicích	SDH Nové Hvězdlice
květen	Pálení čarodějnic ve Starých Hvězdlicích	OS Staré Hvězdlice
	Turnaj v nohejbale (hřiště SK)	Sportovní klub
	Dětský den (hřiště SK)	kulturní komise, SK
červen	Dětský den ve Starých Hvězdlicích	OS Staré Hvězdlice
	VEPŘCUP - turnaj v malé kopané	Sportovní klub
červenec	Starohvězdlické hody (náves Staré Hvězdlice)	SDH SH, OS Staré Hvězdlice
	Hodové slavnosti v Nových Hvězdlicích	OS Slovan, SK, SDH NH
srpen	Ukončení prázdnin (myslivecká chata)	Myslivecké sdružení Hvězdlice
září	Turnaj v nohejbale (hřiště SK)	Sportovní klub
	Loučení s létem - zábav. odpoledne ve St. Hvězdlicích	OS Staré Hvězdlice
říjen	Turnaj v malé kopané	Sportovní klub
	Dušičkové svícení (hasička Nové Hvězdlice)	SDH Nové Hvězdlice
	Maškarní bál pro dospělé (sál KD)	OS Slovan
listopad	Tradiční setkání seniorů	kulturní komise
	Sousedské posezení (přísálí KD)	SDH Nové Hvězdlice
	Rozsvěcení vánočního stromku	kulturní komise
prosinec	Vánoční diskotéka pro děti	OS Slovan
	SNĚHULACUP - turnaj v malé kopané	Sportovní klub
	Mikulášská nadílka v kostele ŘKF Hvězdlice	Římsko-katol. farnost Hvězdlice
	Turnaj v nohejbale (tělocvična)	Sportovní klub
	Silvestrovské sousedské posezení (hasička ve SH)	SDH Staré Hvězdlice
	Silvestrovské posezení (sál KD)	Sportovní klub
	Rozloučení se starým rokem	OS Staré Hvězdlice

Tab.15 Kulturní, společenské a sportovní akce v obci (zdroj: městys Hvězdlice)

Návštěvnost akcí je různá, odvíjí se od zajímavosti akce a její propagace v území. O dění v obci jsou obyvatelé informováni hlášením z místního rozhlasu. Další informace lze získat na webových stránkách obce: <http://www.hvezdlice.cz/kalendar-kulturnich-akci.html>.

Sport a volnočasové aktivity

Ke sportovním aktivitám a sportovní volnočasové činnosti lze v obci využít:

Hřiště SK

Jedná se o hřiště na malou kopanou. Součástí jsou kabiny, nové sociální zařízení, sklad sportovních potřeb a tribuna pro diváky. Prostor slouží také jako turistické odpočívadlo s možností zahrát si streetball. Při akcích zde pořádaných je možnost širokého spektra občerstvení.

Je třeba dokončit opravu části kabin a vybavit nábytkem.

Tělocvična

Tělocvična bývalé školy dnes funguje jako sportoviště pro všechny spolky v obci. Trénovat sem chodí přes zimu jak členové SK, tak mladí hasiči. Vzhledem ke skutečnosti, že součástí je i nové sociální zařízení a klubovna spolku Slovan, je využívána i k nácviu tance na krojované hody. Schází se zde i matky na mateřské se svými dětmi. Kromě cvičení na nářadí a míčových her je možné zahrát si zde i stolní tenis.

Tělocvična v minulosti prošla rekonstrukcí. V současnosti je třeba provést nátěr střechy, vyměnit klempířské prvky a rekonstruovat odvod dešťové vody do kanalizace.

Dětská hřiště

Je vybudováno v obou částech obce. Ve Starých Hvězdlicích na něj navazuje zpevněná plocha s možností zahrát si streetball a kuželky. Součástí areálu je i víceúčelové zařízení, které slouží jako klubovna starohvězdlickým spolkům. Pořádají se zde všechny starohvězdlické kulturní akce.

V Nových Hvězdlicích je dětské hřiště pod Karváří. Pro lepší využití by bylo potřeba spojit ho lávkou přes potok Hvězdličku s prostorem před obecním klubem. Předpokládaný náklad asi 1 mil. Kč.

Malé dětské hřiště je i součástí výše zmiňovaného sportovního areálu SK Hvězdlice.

Obcí prochází cyklotrasa 5029 Snovídky – Úsobrno, která spojuje Nové Hvězdlice a osadu Zdravá Voda s Orlovicemi a Uhřicemi.

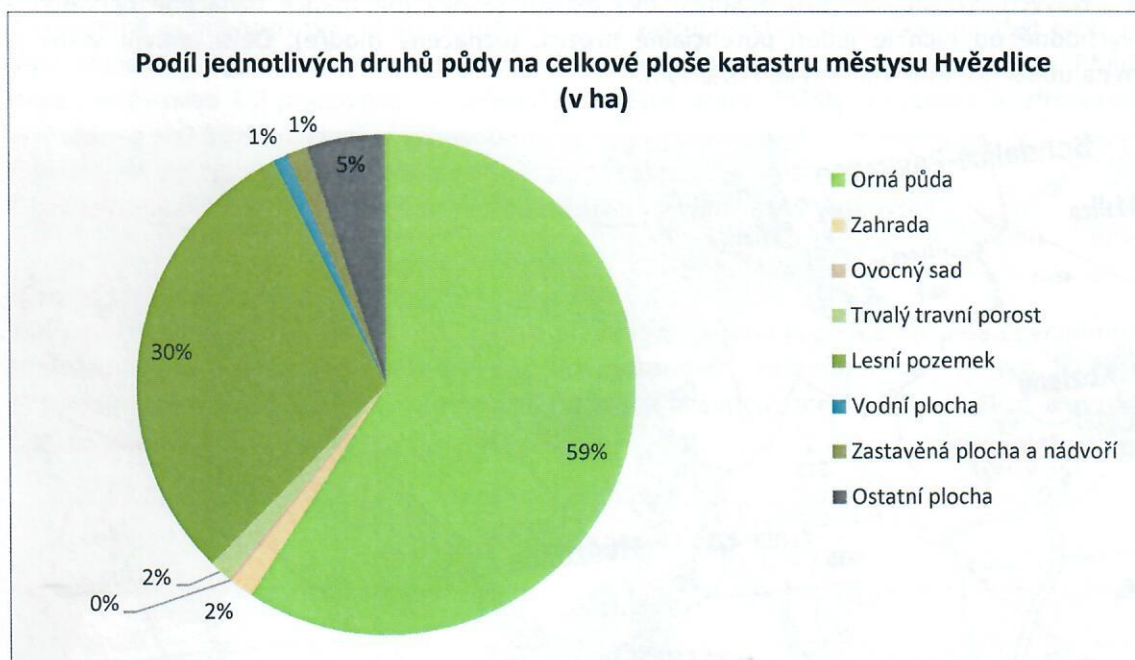
Nejbližší krytý bazén je v Brankovicích, koupaliště je v Nesovicích a Koryčanech.

Nejbližší lyžařský areál je na Supavě u Kyjova (cca 21 km).

6. Životní prostředí

Stav životního prostředí

Správní území městysu svým charakterem odpovídá zemědělské venkovské krajině. Více než 62% plochy katastru zaujímá zemědělsky využívaná půda (59% plochy orné půdy, 2% zahrady a 2% trvalé travní porosty). Zbývajících 38% je nezemědělská půda, jejíž největší část tvoří lesy (30%). Zbýající část jsou vodní plochy (1%), zastavěná plocha (1%) a ostatní plocha (5%).

Graf 12: Podíl jednotlivých druhů půdy na celkové ploše katastru městysu Hvězdlice (zdroj: ČSÚ)

Koeficient ekologické stability (KES)¹, který je dán poměrem ploch tzv. stabilních a nestabilních krajinných prvků v daném území, je pro správní území Hvězdlice 0,53. Znamená to, že území obce je intenzivně využívané, zejm. zemědělskou velkovýrobou a je oslabena autoregulace ekosystémů.

Na území obce se nenachází žádný významný zdroj znečištění vody, půdy ani ovzduší. Intenzita dopravy, která by mohla svou hlučností a prašností negativně působit na život v obci není příliš vysoká.

V obci nejsou registrovány ani žádné chráněné plochy. Do severní části katastru zasahuje ochranné pásmo přírodní rezervace Ve Žlěbcích.

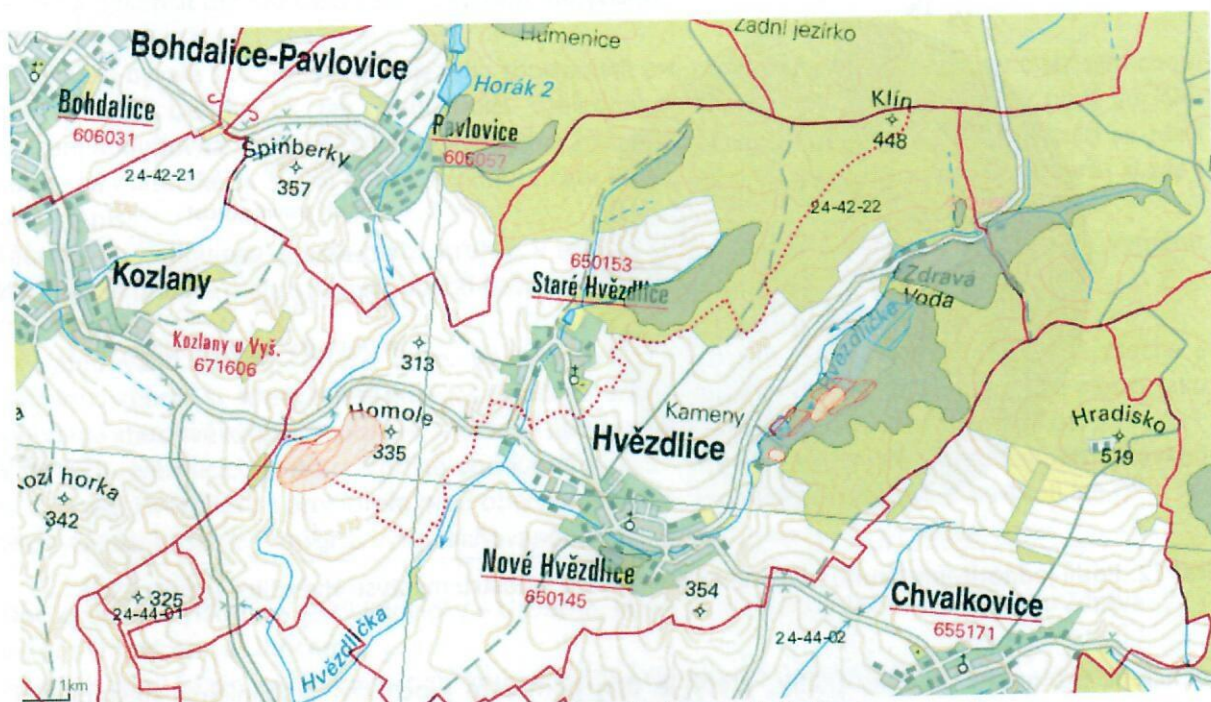
Na území obce, u hřbitovní zdi ve Starých Hvězdlicích, se nachází **památný strom** – dub letní. Jeho výška je cca 15 m a obvod kmene měří 319 cm.

Vodní toky Hvězdlička, Starohvězdlický a Pavlovický potok, stejně jako na vodní nádrže na nich, jsou chráněny ochrannými pásmy. Území není potenciálně ohroženo průlomovou vlnou vzniklou zvláštní povodní. Vzhledem k členitosti terénu je zde však riziko přívalových záplav a následného rozlití potoků. Na ochranu před nimi byly ve Starých Hvězdlicích vybudovány dva suché poldry - poldr pod Borovicí a poldr pod Luhem. Další suchý poldr byl územním plánem navržen v blízkosti hřbitova. Vzhledem k charakteru podloží však není výstavba možná a poldr bude nahrazen soustavou protierozních hrázek. V obou částech obce jsou i tzv. „brodňáky“ - nádrže které dříve sloužily k plavení koní a které také mohou pomoci zachytit příval vody. Obec se následkům přívalových

¹ https://is.mendelu.cz/eknihovna/opory/781/Knihovna%20k%20projektu/ekolog_stabilita_vzorce_cvut.pdf

povodní brání pravidelným čištěním a prohlubováním koryt vodotečí. Co bohužel ovlivnit nemůže je odlesňování vrchu Hradisko (les pomáhá zachytit a zmírnit dešťové přívaly), stav rybníka na Hvězdlicce (obec není jediným vlastníkem pozemků pod rybníkem a nemůže bez souhlasu vlastníků části pozemků rybník odbahnit) a plnění povinností Povodí Dyje jako správce vodních toků.

Na území městysu Česká geologická služba eviduje několik **sesuvných území**. Nad Starými Hvězdlicemi jsou dva, v současné době „dočasně uklidněné“ sesuvy. Další dva jsou východně od toku Hvězdlicy, jeden z nich přímo nad osadou Zdravá Voda. V těsném sousedství rekreační oblasti a rybníka v Nových Hvězdlicích jsou dokonce dva aktivní sesuvy (na mapce označené červeně) a severovýchodně od nich je jeden potenciálně hrozící. (označený modře). Další aktivní sesuv je směrem na úbočí Homole směrem ke Kozlanům.

Obr.: Svahové nestability (sesuvná území) na území městysu Hvězdlice
(zdroj: http://mapy.geology.cz/svahove_nestability/)

7. Správa obce

Obecní úřad a kompetence obce

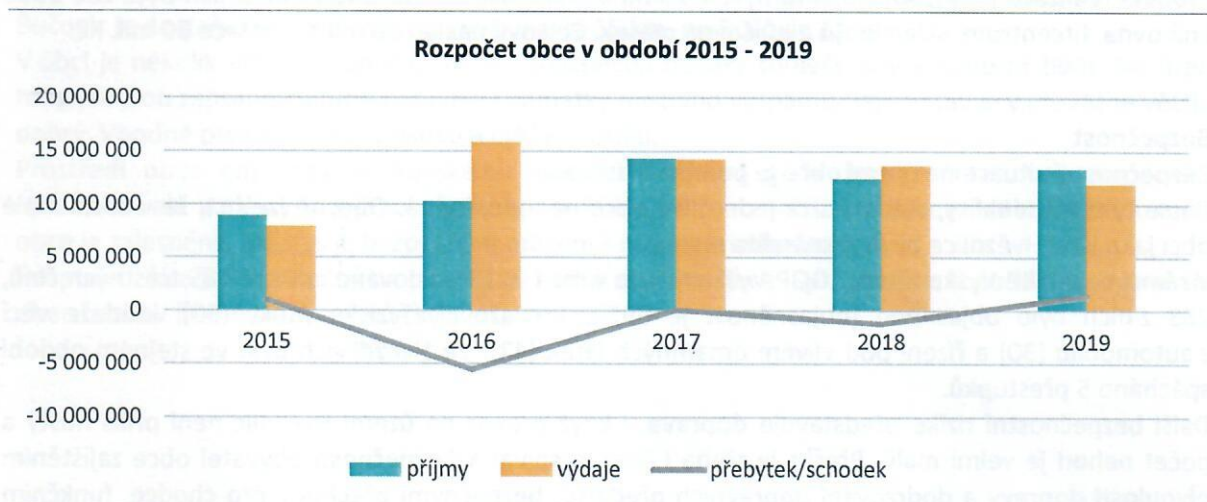
Správa obce zahrnuje hospodaření a fungování obce. Obyvatelé městysu si volí 11-ti členné zastupitelstvo. Starosta je uvolněný a místostarosta je neuvolněný. Byl ustanoven 3-členný kontrolní a 3-členný finanční výbor, 5-ti členný Sbor pro občanské záležitosti (SPOZ) a 11-ti členná kulturní komise. Obecní úřad vykonává správní činnosti pro části Staré a Nové Hvězdlice a v oblasti samostatné působnosti plní úkoly, které mu uloží zastupitelstvo obce. Obecní úřad tvoří starosta, místostarosta a 3 zaměstnanci na plný úvazek (2 úřednice a 1 pracovník údržby obce). Příležitostně obec zaměstnává 1-2 pracovníky na veřejně prospěšné práce. Městys Hvězdlice je zřizovatelem MŠ Hvězdlice a JPO SDH s územní působností.

Pověřeným obecním úřadem i obcí s rozšířenou působností je město Vyškov.

Obec je členem Svazku obcí Mezihoří a jeho prostřednictvím i MAS Vyškovsko.

Hospodaření obce a majetek obcí

Možnosti rozvoje území městysu jsou závislé především na jeho hospodaření a na obecním rozpočtu. V posledních letech městys Hvězdlice Kožušice hospodaří s rozpočtem ve výši cca 10-13 mil. Kč. Případný schodek v rozpočtu je způsoben časovým posunem mezi realizací akce a poskytnutím dotace na ni.

Graf 13: Rozpočet městysu Hvězdlice v období 2015-2019 (zdroj: <https://monitor.statnipokladna.cz/>)

Obec získává potřebné prostředky z výnosů rozpočtového určení daní (RUD), z výnosů obecního majetku a z dotací poskytovaných z národních i evropských zdrojů. Obci se v posledních letech, daří získávat dodatečné zdroje na plánované obecní projekty.

Výdaje jsou pak určeny k financování provozu obce a jejích investic. Největšími výdajovými položkami jsou činnost místní správy, požární ochrana (vybavení a činnost JPO), komunální služby, odměny zastupitelstva obce, výdaje na kulturu, výdaje na bytové hospodářství a příspěvek na činnost MŠ.

Obec neprovozuje hospodářskou činnost a nemá žádné úvěry ani půjčky. Výše podílu závazků na rozpočtu obce se v posledních 5 letech pohybuje kolem 1%, hodnota zastaveného majetku činí cca 6% rozpočtu obce.

Na rok 2020 byl schválen rozpočet ve výši 24 mil. Kč, z toho daňové příjmy 8,3 mil. Kč a dotace 14,7 mil. Kč. Vzhledem k epidemii koronaviru a přijatým opatřením se očekává pokles daňových příjmů obcí o cca 8,5% a je předpoklad dalšího snížení výběru daní v důsledku dlouhotrvajícího lockdownu ekonomiky a jeho následků. Zároveň ministerstva a kraje „osekaly“ některé dotační programy, čímž se snížily dotační příležitosti pro obec.

Tab.16 Příjmy a výdaje obecního rozpočtu v období 2015 - 2019

	příjmy					výdaje			podíl běžných výdajů na celk. příjmech
	daňové	nedaňové	přijaté transfery	kapitálové	celkem	běžné	kapitálové	celkem	
2015	6 755 852	1 057 088	1 023 035	128 212	8 964 187	7 149 009	818 008	7 967 017	79,75%
2016	7 404 355	1 126 604	1 732 520	61 040	10 324 519	10 145 120	5 719 619	15 864 739	98,26%
2017	7 847 161	1 226 265	5 211 079	61 689	14 346 194	8 316 024	5 964 969	14 280 993	57,97%
2018	8 490 620	1 227 913	2 477 436	287 673	12 483 642	10 474 524	3 222 806	13 697 330	83,91%
2019	9 087 152	1 317 867	1 806 426	1 186 210	13 397 655	7 669 186	4 311 160	11 980 346	57,24%

Zdroj: <https://monitor.statnipokladna.cz/>

Ve vlastnictví městysu je několik objektů: budova OÚ s kulturním sálem, hospodářský areál zámku, budova místní MŠ, budova býv. ZŠ, objekty večerky U Haka a pošty v Nových Hvězdlicích a hasičské zbrojnice ve Starých a Nových Hvězdlicích. Je i vlastníkem víceúčelového zařízení ve Starých Hvězdlicích a sportovního areálu.

Tyto objekty mohou být zdrojem obecních příjmů (pronájem kulturního domu, večerky), ale zároveň obec zabezpečuje jejich provoz a údržbu. Na období 2020 – 2027 je plánováno pokračování opravy budovy OÚ, rozšíření hasičky v Nových Hvězdlicích a využití hospodářských budov v předzámčí.

Probíhá realizace přestavby objektu bývalé ZŠ na sociální bydlení. Kromě 7 sociálních bytů zde bude knihovna, fitcentrum, sklad krojů a půjčovna masek. Celkový náklad 30 mil Kč, dotace 20 mil. Kč.

Bezpečnost

Bezpečnostní situace na území obce je poměrně dobrá.

Co se týká **kriminality**, statistika za jednotlivé obce není dostupná. Obecně lze říct, že v takto malé obci jako jsou Hvězdlice bývá kriminalita malá.

V rámci celé ORP Vyškov (resp. OOP Vyškov) bylo v roce 2019 evidováno celkem 485 trestných činů, 288 z nich bylo objasněno (objasněnost je 59%). Převažovaly fyzické útoky (50), krádeže věcí z automobilů (30) a řízení pod vlivem omamných látek (42). Ve Hvězdlicích bylo ve stejném období spácháno 5 přestupků.

Další bezpečnostní riziko představuje **doprava**, i když provoz na území Hvězdlic není příliš hustý a počet nehod je velmi malý. Přesto je třeba i dále přispívat k bezpečnosti obyvatel obce zajištěním plynulosti dopravy a dodržování dopravních předpisů, bezpečnými přechody pro chodce, funkčním veřejným osvětlením a dostatkem parkovacích míst.

Tab.17 Počet dopravních nehod na území městysu Hvězdlice

	2015	2016	2017	2018	2019
počet	4	3	3	1	1

Zdroj dat: <http://maps.jdvm.cz/cdv2/apps/NehodyVCasoveRade/Search.aspx>

Vnější vztahy a vazby

Městys Hvězdlice spadá pod působnost ORP Vyškov a Krajského úřadu Jihomoravského kraje.

Obec je členskou obcí Svazku obcí Mezihoří, což jí umožňuje podílet se na rozvoji mikroregionu a na realizaci svazkových projektů.

Je také členem MAS Vyškovsko, která sdružuje svazky obcí Větrník a Ivanovická Brána a mikroregion Rakovec.

8. SWOT analýza

Shrnutí podkladů z analytické části

Městys Hvězdlice je malou obcí s 566 obyvateli. Demografický vývoj v obci není příliš příznivý. V posledních 60 letech se počet obyvatel postupně snižuje. Migrační přírůstek není natolik velký, aby vyrovnal přirozený úbytek obyvatel.

Podnikatelské subjekty v obci jsou z větší části OSVČ bez zaměstnanců. Zaměstnavatelů je v obci jen pár, největším je Domov Hvězda. Pracovních míst v obci je nedostatek, většina obyvatel za prací dojíždí. Nezaměstnanost však není nijak vysoká, odpovídá průměru JMK.

Obec má základní občanskou vybavenost – je elektrifikovaná a plynofikovaná, je zde obecní vodovod, veřejné osvětlení, úseky dešťové kanalizace s vyústěním do vodotečí. Na ČOV Domova Hvězda je připojena pouze malá část obyvatel. Stav většiny sítí je dobrý. Je plánována výstavba splaškové kanalizace a ČOV.

V obci je mateřská škola, do základní školy žáci dojíždějí do Brankovic. V obci ordinuje praktický lékař. Nejbližší ordinace praktických lékařů a zubních lékařů jsou v Brankovicích a Nesovicích. K odborným lékařům obyvatelé dojíždějí do Vyškova nebo Bučovic (do 15 km od obce).

Sociální služby na území městysu zajišťuje především Charita Vyškov, kapacita terénních služeb je dostačující. V obci chybí sociální bydlení pro seniory (úvahy o přestavbě objektu bývalé školy).

V obci je obchod se základními potravinami, pohostinství, pošta a provozovna kosmetiky a manikúry. Za službami a většími nákupy obyvatelé rovněž dojíždějí do okolních měst.

Dopravní dostupnost obce dobrá – Hvězdlicemi projíždějí 2 linky IDS JMK, počet linek do Vyškova i Bučovic je dostačující. Vzdálenost do Vyškova je 15 km, do Bučovic 13 km.

V obci je několik aktivních spolků, které zabezpečují bohatý společenský a kulturní život. Na území městysu jsou zapsané kulturní památky i památky místního významu. Jejich stav je v převážné většině dobrý. Vhodné prostředí pro turistiku a cykloturistiku.

Prostředí obce odpovídá venkovskému prostředí. Okolní půda je sice intenzivně zemědělsky využívána, ale v městysu a jeho okolí nejsou žádné zdroje znečištění. Severní část území katastru obce je zalesněná. Městys je bezpečným místem s nízkou kriminalitou.

Rozpočet obce je dostatečný na pokrytí běžného provozu obce. Správa obce hospodaří zodpovědně, obec nemá v žádné sluhy ani půjčky.

SWOT analýza

SWOT analýza spočívá v definování silných (S) a slabých (W) stránek a příležitostí (O) a hrozeb (T).

Popisuje tedy co nejobjektivněji městy Hvězdlice a je základem pro formulaci cílů, priorit, opatření a rozvojových aktivit. Současně je SWOT analýza výchozím podkladem pro návrhovou (strategickou) část.

Silné stránky (S)	Slabé stránky (W)
<ul style="list-style-type: none">• Venkovský charakter území• Dobrá dopravní dostupnost obce• Dobrá občanská vybavenost a dostupnost služeb• Aktivní spolková činnost• Bohatý společenský a kulturní život• Množství a stav kulturních památek• Zázemí pro sportovní vyžití• Čistota životního prostředí, nízký počet zdrojů znečištění• Dobrá rekreační kvalita území• Nízká kriminalita, neexistence sociálně vyloučených lokalit• Kladné hospodaření obce	<ul style="list-style-type: none">• Snižující se počet obyvatel, stárnutí populace• Dojíždění do ZŠ• Dojíždění k lékaři• Dojíždění za nákupy a službami• Chybějící sociální bydlení• Chybějící splašková kanalizace a napojení na ČOV

Příležitosti (O)	Hrozby (T)
<ul style="list-style-type: none">• Posílení konkurenceschopnosti začínajících i stávajících malých a středních podniků• Podpora zaměstnanosti obyvatel městysu• Rozvoj mobility do zaměstnání a do škol• Podpora služeb v obci• Blízkost a dobrá dopravní dostupnost větších měst v okolí• Vybudování cyklostezek a turistických tras• Podpora volnočasových aktivit (včetně mimoškolních aktivit mládeže)• Podpora činnosti spolků• Zlepšení informovanosti a zapojení obyvatel do dění v obci• Výstavba sociálního bydlení, dostupnost sociálních služeb• Péče o místní pamětihodnosti• Zvýšení bezpečnosti: silniční doprava, stav chodníků, veř. osvětlení• Péče o obecní majetek a veřej. prostranství• Zapojení obce do rozvojových aktivit regionu	<ul style="list-style-type: none">• Populační vývoj (stárnutí, úbytek obyvatelstva)• Zvyšující se potřeba sociálních služeb (pobytové i terénní) a občasně vybavenosti pro obyvatele ve věku 65+• Stěhování obyvatel z městysu v důsledku nutnosti dojíždět za prací• Odliv vzdělaných lidí do větších center (např. Brno)• Omezení dopravní dostupnosti (stav komunikací, počet spojů)• Zhoršení hospodářské situace v regionu• Omezené finanční možnosti obce pro budování a údržbu infrastruktury (kanalizace, ČOV)• Legislativní překážky pro rozvoj území• Extrémní klimatické jevy (především přívalem deště, sucho)• Špatná komunikace, nezájem a neochota občanů

NÁVRHOVÁ ČÁST

9. Strategická vize

Vize zachycuje představu o budoucnosti obce a jejím vývoji v dlouhodobém časovém horizontu. Strategická vize obce je definována zejména na základě výsledků a závěrů předchozích bodů analytické části. Naplnění vize bude dosaženo realizací opatření a aktivit.

Strategická vize městyse Hvězdlice

Hvězdlice chtějí být městysem se stabilním počtem obyvatel tak, aby byl městys schopen udržovat a rozvíjet současnou občanskou vybavenost, tradiční kulturní, společenské i sportovní akce a vytvářet dobré podmínky pro život i podnikání. Dále je pro obec důležité, aby okolní krajina působila uceleně a poskytovala tak místo k odpočinku i aktivnímu životu. Vzhledem k velikosti a finančním možnostem městysu nelze v obci nabízet mnoho služeb, cílem je však uspokojit potřeby občanů pomocí dobré dopravní dostupnosti blízkých měst a obcí, které jim tyto možnosti nabízejí. Hvězdlice jsou samostatnou obcí, která zodpovědně a transparentně hospodaří, což jí umožňuje realizovat rozvojové projekty a zlepšovat tak podmínky pro život v obci.

Pokud nebude možné financovat projekty spolufinancováním z dotací, bude jedinou možností, jak rozvíjet obec, zaměřit se na místní obyvatele. Vytvořit zde pro ně klidovou zónu, zároveň se snažit propojit městys se sousedními obcemi díky svazkové spolupráci. Pomocí sídelní zeleně vytvořit v městysu prostor pro aktivní seniory, aby zde mohli trávit volný čas. Případný turistický ruch by bylo možné zaměřit na rodinné příslušníky, přátele a známé seniorů v Domově Hvězda. Otázkou jsou kapacity ubytovacích a stravovacích služeb, ty by mohly být realizované v návaznosti na Domov Hvězda.

10. Cíle, opatření a aktivity

Z analýzy situace v obci a výše uvedené vize vyplynuly následující cíle rozvoje obce:

Vzhledem k tomu, že cíle spolu vzájemně souvisejí, mohou některé aktivity naplňovat i více cílů zároveň. Jejich zařazení je pak orientační.

Cíl: „Zkvalitnit život v obci a péči o občany“

zajištění přirozeného rozvoje obce, zastavení/omezení úbytku počtu obyvatel, zlepšení věkové struktury obyvatelstva, zvýšení „přitažlivosti“ obce, podpora mladých rodin, pomoc osobám ve špatné sociální situaci, zajištění důstojného stáří pro stárnoucí obyvatele obce, výstavba sociálního bydlení.

Opatření: Podpora sociálních služeb, sociální péče

název	zodpovědnost	období	předpokl. náklady
Sociální bydlení - přestavba bývalé školy na bydlení	obec	2020 - 2022	30 mil. Kč
Dostupnost terénních služeb pro postižené, stárnoucí obyvatele	obec	2020 - 2027	neudáno

Cíl: „Domovní a bytová výstavba“

podpora domovní a bytové výstavby v obci, výstavba doprovodné inženýrské sítě, přístupových komunikací, doprovodné činnosti

Opatření: Domovní a bytová výstavba

Název	zodpovědnost	období	předpokl. náklady
Výstavba RD v lokalitě Dvorská, vč. síťování	obec	2020 - 2027	neudáno
Změna územního plánu	obec	2020 - 2027	neudáno
Nájemní bydlení	obec	2020 - 2027	5 mil Kč

Cíl: „Rozvoj hospodářských aktivit, zaměstnanosti“

podpora místních podnikatelských subjektů, podpora zaměstnanosti obyvatel obce, vytváření volných pracovních míst, zajištění podmínek pro dojíždění za prací.

Opatření: Podpora podnikání a zaměstnanosti

Název	zodpovědnost	období	předpokl. náklady
Podpora zaměstnávání (VPP)	obec	2020 - 2027	neudáno
Podpora podnikatelských subjektů	obec	2020 - 2027	neudáno

Cíl : „Kvalitní technická a dopravní infrastruktura“

zajištění kvalitní, fungující a bezpečné infrastruktury v obci: vybudování chybějící technické infrastruktury, údržba a obnova stávající technické a dopravní infrastruktury, udržení dostatečného dopravního spojení, podpora mobility do škol a do zaměstnání, bezpečnost silničního provozu v obci a okolí, dostatek parkovacích míst.

Opatření: Technická infrastruktura

Název	zodpovědnost	období	předpokl. náklady
Výstavba splaškové kanalizace a ČOV	obec	2020 - 2027	75 mil. Kč
Rozšíření hasičské zbrojnice v Nových Hvězdlicích	obec	2020 - 2027	1 mil. Kč
Rekonstrukce vodojemu	obec	2020 - 2027	neudáno

Opatření: Dopravní infrastruktura

Název	zodpovědnost	období	předpokl. náklady
Oprava místních komunikací	obec	2020 - 2027	neudáno
Řešení nevyhovujících chodníků v obci	obec	2020 - 2027	1000 Kč/m2
Oprava mostu a lávky pro pěší	obec	2020 - 2027	neudáno
Lávka na dětské hřiště	obec	2020 - 2027	neudáno
Řešení nedostatku parkovacích míst v obci	obec	2020 - 2027	700 000 Kč
Vybudování zpevněné komunikace okolo obce (komunikace, doprovodná zeleň)	obec	2020 – 2027	700 000 Kč/100 bm

Cíl: „Trávení volného času – volnočasové kulturní, společenské, sportovní vyžití“

podpora pořádání/konání volnočasových aktivit – kulturní, společenské a sportovní akce, podpora místních tradic, výstavba/rekonstrukce sportovišť, rekonstrukce kulturního domu, opravy místních památek, údržba a opravy areálu hřbitova.

Opatření: Volnočasové aktivity, obnova památek

Název	zodpovědnost	období	předpokl. náklady
Vybudování komunitního centra, klubovny a muzea	obec	2020 - 2027	neudáno
Podpora místních spolků, zázemí pro jejich činnost	obec	2020 - 2027	neudáno
Podpora aktivit pro děti a mládež	obec	2017 - 2022	neudáno
Podpora pořádání kulturních, společenských, sportovních akcí	obec	2020 - 2027	neudáno
Obnova památek na území městyse (kříže, kámen, sv. Jan Nepomucký, sv. Florián) + drobné sakrální památky	obec	2020 - 2027	cca 100 000 Kč/ks dle nároč. obnovy
Dětská hřiště (obnova, rekonstrukce)	obec	2020 - 2027	500 000 Kč
Revitalizace areálu hřbitova	obec	2020 - 2027	neudáno
Vybudování naučné stezky okolo obce	obec	2020 - 2027	neudáno

Cíl: „Zdravý a bezpečný prostor pro život“

péče o životní prostředí, rozvoj a údržba chráněných lokalit v katastru obce, omezení nepříznivých dopadů přírodních jevů – zejm. přívalových záplav, údržba krajiny, udržování veřejné zeleně a veřejných prostranství v obci, odstranění ekologických zátěží v obci, využití brownfieldu (areálu bývalého zemědělského družstva)

Opatření: Péče o životní prostředí

Název	zodpovědnost	období	předpokl. náklady
Revitalizace nádrží (brodňáků) v Nových a Starých Hvězdlicích	obec	2020 - 2027	neudáno
Údržba koryt vodních toků	obec	2020 - 2027	neudáno
Revitalizace zeleně v městyse a okolí	obec	2020 - 2027	500 000 Kč
Odbahnění rybníka Hvězdlička	obec	2020 - 2027	neudáno
Pořízení komunální techniky (hlavně štěpkovač, nakládací technika)	obec	2020 - 2027	800 000 Kč

Cíl: „Obec – dobrý hospodář“

řádná péče o obecní majetek, jeho údržba, opatření vedoucí ke snižování energetické náročnosti veřejných budov, péče o veřejná prostranství v obci, spolupráce s okolními obcemi, přenos příkladů dobré praxe do obce, zapojení se do projektů rozvoje mikroregionu

Opatření: Hospodaření s obecním majetkem

Název	zodpovědnost	období	předpokl. náklady
Pokračování rekonstrukce OÚ (zateplení, výměna otop. systému, výměna střešní krytiny)	obec	2020 - 2027	7,4mil.
Údržba a obnova objektů ve vlastnictví obce	obec	2020 - 2027	neudáno
Využití předzámčí (hosp. budov u zámku)	obec	2020 - 2027	neudáno

11. Podpora realizace programu

V rámci Programu rozvoje městyse Hvězdlice pro období 2020 – 2027 jsou definovány základní cíle rozvoje obce pro období následujících 7 let. Na základě tohoto programu bude obec postupně realizovat jednotlivé záměry v závislosti na jejich připravenosti a finančních možnostech. Před realizací budou jednotlivé záměry konkretizovány, ať už z hlediska projekčního, vyžaduje-li to daný záměr, tak z hlediska finančního a časového.

Je patrné, že objem finančních prostředků potřebný k realizaci záměrů přesahuje několikanásobně možnosti obecního rozpočtu. Je proto počítáno s využitím aktuálních dotačních programů (Operační programy pro období 2021-2027, dotace ze státního rozpočtu, krajského rozpočtu, případně z nadací).

Přesto je možné, že se nepodaří všechny výše uvedené záměry realizovat, a bude je nutné přesunout do následujícího období.

Zpřístupnění dokumentu

Programu rozvoje městyse Hvězdlice pro období 2020 – 2027 bude zveřejněn na internetových stránkách obce (<http://www.hvezdlice.cz/uvod.html>) a zároveň bude k nahlédnutí, případně i k zapůjčení v listinné podobě na obecním úřadě.

Hodnocení Programu rozvoje městyse Hvězdlice pro období 2020 – 2027

Aktualizace PRO se bude provádět dle potřeby. Aktualizaci bude předcházet prostudování a zhodnocení naplňování PRO, monitoring realizovaných projektů.